

Oversikt over årsmøtesakene



Sak	Sakstittel	Forslagsstiller	Styrets innstilling
1.	Fra informasjon til samhandling – digital utvikling i Arbeiderpartiet	Kjerstin Breistein Danielsen	Forslaget vedtas.
2.	Tidsplan for nominasjonsprosessen til kommunestyrevalget 2027 i Kristiansand Arbeiderparti	Nominasjonskomiteen	Forslaget vedtas.
3.	Bedre samhandling i partiet	Kenneth Mørk	Forslaget vedtas.
4.	Gi ungdom gratis tilgang til redaktørstyrte medier	Erik Freuchen	Forslaget vedtas.
5.	Strengere regulering av Meta og styrking av demokratiske alternativer	Liv Kristin Andersen	Intensjonen i forslaget støttes. Oversendes redaksjonskomiteen.
6.	Forenkle høve til formell kompetanse i vidaregående opplæring for voksne	Jama Philip Korn	Forslaget vedtas (dissens i styret).
7.	Fellesskolens ansvar for kritisk digital kompetanse	Kjerstin B. Danielsen og Tore Mydland	Forslaget vedtas.
8.	Hva gir best tilpasset opplæring?	Kine Schjelderup Bredesen	Oversendes redaksjonskomiteen.
9.	Utvidelse av timetallet i kroppsøving	Jan Oddvar Skisland og Kenneth Mørk	Forslaget vedtas.
10.	Obligatorisk videregående opplæring	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas (dissens i styret).
11.	Tilrettelegg for en tryggere russetid!	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas.
12.	En sluttvurdering som gir alle elever mulighet til å lykkes	Kristiansand AUF	Forslaget avvises (dissens i styret).
13.	Fraværsgrensa	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas.
14.	Harmonisering av integreringslova og opplæringslova sine krav til vidaregående opplæring frå utlandet	Jama Philip Korn	Forslaget vedtas.
15.	Berekraftig finansiering av livslang læring	Jama Philip Korn	Forslaget avvises.
16.	Førebygging ikkje reparasjon: Skape rammefinansiering for førebyggjande folkehelsearbeid i fylkeskommunen	Jama Philip Korn	Forslaget avvises.
17.	Bygging i strandsonen	Asbjørn Olsen	Styret støtter intensjonen, men ønsker ikke å støtte det foreslåtte virkemiddelet. Forslaget avvises.
18.	Styrket naturvern gjennom redusert hyttebygging	Erik Freuchen	Forslaget vedtas.
19.	Trafikksikkerhet på Grimsvollen	Jonatan Gitmark Eriksen	Forslaget vedtas.
20.	Busstilbud til Odderøya nå!	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas.

21.	Enklere og bedre kollektivtrafikk for alle	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas.
22.	En forsterket grønn innsats for industrien vår	Kai Steffen Østensen	Forslaget vedtas.
23.	Erstatning for frivillig vern av skog	Håkon Ravndal	Forslaget vedtas.
24.	Halde på og tiltrekkje internasjonal arbeidskraft: Eit heilskapleg velkomsttilbod for arbeidsinnvandrarar	Jama Philip Korn	Forslaget avvises.
25.	Styrket innsats for arbeidsinkludering gjennom samarbeid mellom kommune, NAV og lokalt næringsliv	Robin Tambs	Forslaget vedtas.
26.	Tiltak for et mer lønnsomt arbeidsliv eller et mindre felleskap?	Øyvind Mjøs	Oversendes redaksjonskomiteen.
27.	Kraftforedlende industri og ansvarlig forvaltning av kraftressursene	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk	Oversendes redaksjonskomiteen.
28.	Fortsatt utvikling av olje- og gassnæringen	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk	Forslaget vedtas (dissens i styret).
29.	Agder står sammen om havneutviklingen	Kenneth Mørk og Trond Blattmann	Forslaget vedtas.
30.	Norge må ta steget videre	Kristiansand AUF	Forslaget avvises (dissens i styret).
31.	Mer treffsikker bistand, og en Nansen-pakke for Palestina	Kristiansand AUF	Styret støtter de fem første kulepunktene, men avviser de tre siste.
32.	Uttalelse om Norges forhold til Europa og EU	Erik Freuchen	Forslaget vedtas (dissens i styret)
33.	EU-debatt på landsmøte 2027	Øyvind Mjøs	Forslaget vedtas (dissens i styret)
34.	Ny sikkerhetspolitisk virkelighet	Trond Blattmann og Axel Gjellestad	Forslaget vedtas.
35.	Forsvarsindustrien	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk	Forslaget vedtas.
36.	Bygg flere anlegg, og få flere med på laget	Kristiansand AUF	Forslaget vedtas.
37.	Bolig for alle!	Kristiansand AUF	Oversendes redaksjonskomiteen.
38.	Fattigdom fremjar ikkje integrering	Jama Philip Korn	Oversendes redaksjonskomiteen.
39.	Alle skal ha et sted å sove	Kristiansand AUF	Oversendes redaksjonskomiteen.
40.	Ny budsjettmodell for Agder fengsel	Kai Steffen Østensen	Forslaget vedtas.
41.	Felles rettighets- og myndighetsalder	Kristiansand AUF	Styret støtter kulepunkt 1 og 3, men avviser kulepunkt 2 (dissens).
42.	Fremtidens foreldrepermisjon	Kristiansand AUF	Forslaget avvises (dissens i styret).
43.	Bevaringsprogram for våre tre historiske skværriggere	Kai Steffen Østensen	Forslaget vedtas.

Årsmøteforslag 1 - 2026

Forslagsstiller:	Kjerstin Breistein Danielsen
-------------------------	-------------------------------------

Fra informasjon til samhandling – digital utvikling i Arbeiderpartiet

Bakgrunn:

Dagens løsning med «Mitt Ap»-nettsiden er nyttig, men oppleves av mange medlemmer som tungvint og lite tilgjengelig i hverdagen. For å styrke intern kommunikasjon, engasjement og samhandling blant medlemmer og tillitsvalgte, foreslås det å utrede og utvikle en mer helhetlig digital samhandlingsplattform for Arbeiderpartiet.

En slik plattform bør ta utgangspunkt i medlemmenes faktiske behov og kunne gjøres lett tilgjengelig i hverdagen – for eksempel gjennom mobilbaserte løsninger, som en app. Kristiansand Ap foreslås som pilotkommune for utvikling og utprøving.

Formål:

Formålet med en digital samhandlingsplattform er å gjøre det enklere for medlemmer, folkevalgte og tillitsvalgte å:

- Motta relevant informasjon og nyheter på en tilgjengelig og oversiktlig måte.
- Melde seg på og delta i aktiviteter, få oversikt over møter, dokumenter og politiske prosesser.
- Kommunisere og samhandle på tvers av lokallag, utvalg og organisasjonsledd på en mer brukervennlig måte.
- Sørge for bedre informasjonsflyt, skape engasjement og styrke det organisatoriske fellesskapet.

Forslag til vedtak:

- Kristiansand Arbeiderparti anmoder Arbeiderpartiet sentralt om å sette i gang arbeid med å utvikle en digital samhandlingsplattform som gjør «Mitt Ap» mer tilgjengelig og funksjonell for medlemmer, folkevalgte og tillitsvalgte.
- Plattformen skal legge til rette for enkel tilgang til informasjon, samhandling og dialog på tvers av organisasjonsledd, og bør inkludere gode, mobilbaserte løsninger (for eksempel en app).
- Kristiansand Ap stiller seg til disposisjon som pilot for behovskartlegging, brukerinvolvering, utvikling og testing av løsningen.
- Arbeidet skal gjennomføres i tråd med gjeldende personvernregler (GDPR), med trygg håndtering av medlemsdata.
- Etter pilotperioden gjennomføres en evaluering med anbefalinger for videre utvikling og nasjonal utrulling.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap og partiet sentralt.

Årsmøteforslag 2 - 2026



Forslagsstillere:	Nominasjonskomiteen
--------------------------	----------------------------

Tidsplan for nominasjonsprosessen til kommunestyrevalget 2027 i Kristiansand Arbeiderparti

I denne saken bes årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti om å godkjenne forslag til nominasjonsprosess i forbindelse med valg av ordførerkandidat, varaordførerkandidat, øvrige kandidater og antall uthevede på listen.

Proessen er lagt opp i tråd med vedtektenes paragraf 6 som omhandler nominasjon i Kristiansand Arbeiderparti. Fylkessekretær i Agder Arbeiderparti er også konsultert. Nominasjonskomiteen bygger på erfaringene fra forrige nominasjonsrunde, og foreslår at nominasjonen foretas i to runder. I første runde før sommeren avklares ordfører- og varaordførerkandidat for partiet, samt hvor mange kandidater som skal utheves (kumuleres). I andre runde vedtas endelig liste for kommunestyrevalget i 2027.

Nominasjonskomiteen legger videre opp til en bred prosess som skal sikre at partiorganisasjonen blir hørt på en god måte. Det er et mål for komiteen at sammensetningen av kandidater ivaretar representasjon både geografisk, men også med tanke på profil og kompetanse. Nominasjonskomiteen vil også be om innspill til kandidater i fylkestingsnominasjonen. Disse innspillene vil bli behandlet av partistyret i egen prosess. Nominasjonskomiteen foreslår med denne begrunnelsen følgende tidsplan:

Tidsplan for nominasjon til kommunestyrevalget i 2027 for Kristiansand Ap:	
Årsmøte vedtar tidsplan for nominasjonsprosess	7. februar
Frist for innspill til kommune- og fylkestingsvalg	22. mars
Offentliggjøring av nominasjonskomiteens innstilling på ordfører- og varaordførerkandidat	25. mai
Høringsperiode for nominasjonskomiteens innstilling på ordfører- og varaordførerkandidat	25. mai til 7. juni
Første nominasjonsmøte hvor nominasjonskomiteen legger frem sitt endelige forslag til ordfører- og varaordførerkandidater. På møtet velges ordfører- og varaordførerkandidat, samt antall uthevede kandidater.	8. juni
Offentliggjøring av førsteutkast til endelig listeforslag	1. oktober
Høringsperiode for nominasjonskomiteens innstilling til endelig listeforslag	1. oktober til 16. oktober
Offentliggjøring av nominasjonskomiteens innstilling til endelig listeforslag	1. november
Andre nominasjonsmøte vedtar endelig liste for kommunestyrevalget 2027	16. november
Endelig frist for å gjennomføre nominasjon fastsatt av sentralstyret	1. desember

Dersom planen vedtas, vil det gå ut informasjon om prosessen, samt mulighet for å stille til valg like etter årsmøtet. Informasjonen sendes alle medlemmer, og det sendes også en egen e-post til dagens medlemmer og varamedlemmer av bystyregruppen.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Styret.

Årsmøteforslag 3 - 2026



Forslagsstiller:	Kenneth Mørk
-------------------------	---------------------

Bedre samhandling i partiet

Kristiansand Arbeiderparti står sterkest når vi jobber godt sammen på tvers av nivåene i partiet. Mange av sakene vi er opptatt av lokalt henger tett sammen med beslutninger som tas både i fylket og på Stortinget. Samtidig har rollene våre blitt mer krevende, og det er viktig at vi organiserer oss på en måte som gir god samhandling uten å gjøre strukturen unødvendig tung. Vi har noen verktøy for bedre dialog allerede i Arbeiderpartiets vedtekter §5 om retningslinjene til kommunepartiene hvor vi blant annet selv kan vedta hvem som skal kunne tiltre styret med tale- og forslagsrett.

Ved å invitere den til enhver tid sittende stortingsrepresentanten for Vest-Agder og gruppelederen for fylkestingsgruppa inn i styrets møter, legger vi til rette for tettere samarbeid og bedre informasjonsflyt mellom nivåene. Det gjør at vi er mer koblet på hverandre i det politiske arbeidet, deler situasjonsforståelse tidligere og samspiller på måter som styrker oss i alle ledd, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kristiansand Arbeiderparti er heldige som har mange mennesker som ønsker å ta et aktivt ansvar i det daglige partiarbeidet. Vi har mange kompetente medlemmer som vil bidra, og det er viktig at styret speiler både bredden i laget vårt og den kompetansen som trengs for å drive organisasjonen framover. Denne ordningen gjør det mulig å sikre god politisk samhandling, samtidig som vi gir rom for at styreverv fylles av medlemmer som ønsker - og har mulighet til å legge ned tid og kraft i arbeidet.

Dette er et enkelt grep som styrker fellesskapet i partiet, forbedrer samhandlingen og gjør oss bedre rustet til å jobbe målrettet og samordnet med de oppgavene vi står i.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil at den til enhver tid sittende stortingsrepresentanten for Arbeiderpartiet i Vest-Agder, samt den til enhver tid valgte gruppelederen for Arbeiderpartiets fylkestingsgruppe, inviteres til styrets møter med tale- og forslagsrett, jf. vedtektenes §5 om kommunepartiene.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Styret.

Forslagsstiller:	Erik Freuchen
-------------------------	----------------------

Gi ungdom gratis tilgang til redaktørstyrte medier

Feilinformasjon og usann informasjon er en av de største truslene mot tillit i dagens samfunn.

Unge sluses inn i et økosystem av bastante meninger og algoritmeforsterket svart-hvitt-tenkning. Det mest brukte mediet for unge under 35 år er Snapchat, og stadig flere leser nyheter utelukkende gjennom sosiale medier. Informasjonskanalene lar seg lett manipulere – og er et egnet redskap til å polarisere et samfunn. De bidrar også til å viske ut skillet mellom innhold som er sant eller ikke. Plattformene har gitt seg selv en megafon, men samtidig fritatt seg selv for ansvar.

Norges Journalistlag har foreslått å gi elever tilgang til redaktørstyret medier, noe også Utdanningsforbundet støtter opp om. Dette er et konkret tiltak som kan styrke unges medievaner, gi økt kunnskap om kildekritikk og motivere til økt demokratisk deltakelse. FVN – Ung, hvor elever i videregående skole i Kristiansand kan opprette gratis abonnement i avisen, bør være til inspirasjon.

De redaktørstyrte mediene – med viktig bidrag fra mediestøtten – bidrar til å opprettholde et mediemangfold kjennetegnet av ansvarlighet, åpenhet og redaksjonelle vurderinger i henhold til presseetiske standarder. Å gi elevene tilgang til redaktørstyrte medier vil gi mer bredde og mangfold i temaer og tekster som elevene leser. Det vil også kunne være et godt virkemiddel for å nå flere av målene i skolens læreplan.

Vi kan ikke overlate samfunns(ned)byggingen til tek-gigantene. Vi må være villige til å bruke virkemidler og penger på å sikre unges samfunnsinnsikt – og legge grunnlaget for fremtidens demokratibyggning.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil igangsette pilotordning for å gi alle ungdommer på ungdomskolen og videregående skole gratis tilgang til redaktørstyrte medier.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 5 - 2026



Forslagsstiller:	Liv Kristin Andersen
-------------------------	----------------------

Strengere regulering av Meta og styrking av demokratiske alternativer

Årsmøtet i Kristiansand Arbeiderparti ber Arbeiderpartiets sentrale organer ta initiativ til en langt strengere regulering av Meta-plattformene, for å sikre demokratisk kontroll, åpenhet og vern av personopplysninger. Videre bes det settes ned en sentral arbeidsgruppe som skal utrede hvordan Arbeiderpartiet kan redusere sin avhengighet av Meta-plattformer og vurdere alternative løsninger for kommunikasjon og organisasjonsarbeid, herunder norske plattformer som Hudd eller andre europeiske plattformer.

Arbeidsgruppen bes rapportere med anbefalinger til partiledelsen innen neste landsmøte.

Begrunnelse:

Kommersielle teknologigiganter har i dag for stor makt over politisk kommunikasjon og samfunnsdebatt. Arbeiderpartiet bør gå foran i arbeidet for strengere regulering av Big Tech og samtidig bidra til utvikling av demokratiske og norskforankrede digitale alternativer.

Styrets innstilling:	Intensjonen i forslaget støttes. Oversendes redaksjonskomiteen.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	-------------------------

Forenkle høve til formell kompetanse i vidaregåande opplæring for vaksne

Den nye opplæringslova som vart innført frå august 2024 har medført endringar i vidaregåande opplæring for vaksne medan modulbaserte opplæringsløp no er hovudregel for yrkesfagleg opplæring for vaksne. I forkant av dette vart det fleire forsøk i ulike fylke, der Agder peika seg ut med størst omfang og beste resultat.

Ved innføring av den nye modellen vart det likevel gjort en avgjerande endring. Alle som går gjennom denne forma for opplæring må no ta ein 5-timers skriftleg teorieksamen (3103-eksamen) i tillegg til fagprøven til trass for at skulen kvalitetssikrar opplæringa som går føre seg i bedrift.

Kvalitetssikringa av utdanninga er garantert gjennom oppfølging av skulane og med innføring av dette kravet i vidaregåande opplæring, er det ingen høve for vaksne å få fullføre eit fagbrev i dei modulbaserte faga utan å måtte bestå denne skriftlege eksamenen.

Dette fører til ein uheldig forskjellshandsaming og er til ulempe for dei som slit med skriftlege eksamenar til tross for at dei vis gode resultat i yrkesutøvinga. I ei tid der vi i stadig større grad er opptekne av formell kvalifisering og overgang til arbeid, er dette eit stort hinder. Alle forsøksfylka har vore tydelege i forkant av lovendinga om at dette ikkje er ynskeleg.

Difor foreslår eg at kravet til skriftleg teorieksamen vart fjerna for deltakarar i modulbasert vidaregåande opplæring for vaksne ettersom det allereie er eit kvalitetssikra og kvalifiserande opplæringsløp og fagprøven er tilstrekkeleg for å vurdere om ein person er eigna til å utøve yrket.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas (dissens i styret).
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstillere:	Kjerstin B. Danielsen og Tore Mydland
--------------------------	--

Fellesskolens ansvar for kritisk digital kompetanse

Digital teknologi og kunstig intelligens (KI) preger i stadig økende grad samfunnet, arbeidslivet og demokratiet. Å møte denne utviklingen med generelle forbud eller begrensninger i skolen er ikke ansvarlig politikk. Slike tiltak vil i praksis flytte bruken ut av skolens rammer og bidra til økte forskjeller.

Ansvarlighet handler om å gi alle barn og unge like muligheter til å lære seg å bruke teknologien riktig - kritisk, reflektert og under pedagogisk veiledning.

Her har fellesskolen og lærerne en nøkkelrolle. Skolen er den eneste arenaen som når alle barn og unge, og som kan sikre felles rammer, kritisk refleksjon og like muligheter i møte med ny teknologi. Dette støttes også av **UNESCOs internasjonale rammeverk for etisk bruk av KI**, som slår fast at ansvarlig KI i utdanning handler om opplæring, etikk og styring, ikke forbud. Rammeverket understreker også at lærere og nasjonale myndigheter har et særlig ansvar.

Skolens samfunnsoppdrag er å forberede barn og unge på å delta i demokratiet og bidra i fellesskapet. Dette forutsetter **kritisk digital kompetanse**: evnen til å vurdere informasjon, forstå hvordan digitale systemer påvirker samfunnet, og bruke teknologi på en ansvarlig måte. Barn og unge som ikke lærer å vurdere kilder, gjenkjenne desinformasjon eller forstå digitale maktstrukturer, står svakere rustet til å delta i samfunnslivet.

Fellesskolen skal gi like muligheter for alle, uavhengig av sosial bakgrunn. ICILS 2023 viser at rundt 40 % av norske 9.-klassinger har lave nivåer av digital kompetanse, og at sosioøkonomisk bakgrunn har stor betydning for elevenes digitale ferdigheter. Fagfellevurdert forskning viser samtidig at KI-verktøy kan forsterke forskjeller dersom brukerne mangler kritisk og analytisk kompetanse. Teknologien gir størst gevinst for dem som allerede har sterke forutsetninger.

Skal skolen kunne ta ansvaret for å utvikle kritisk digital kompetanse hos alle elever som bidrar til å utjevne forskjeller, må lærerne ha gode rammevilkår. Det krever **tid, ressurser og systematisk støtte** til kompetanseutvikling, samt **tydelige, forsknings- og kunnskapsbaserte nasjonale retningslinjer** for bruk av KI i skolen, utarbeidet av Utdanningsdirektoratet i samarbeid med lærere og forskningsmiljøer.

Kristiansand Arbeiderparti mener derfor at:

- Kritisk digital kompetanse skal være en prioritert del av fellesskolens samfunnsoppdrag gjennom hele skoleløpet, og bidra til demokratisk deltakelse og sosial utjevning.
- Utvikling av digital kompetanse og ansvarlig bruk av KI i skolen forutsetter aktiv opplæring og tydelig pedagogisk styring, ikke generelle forbud eller begrensninger.
- Lærere må få forpliktende rammer for systematisk kompetanseutvikling i ansvarlig, pedagogisk bruk av digital teknologi og KI, inkludert tid til faglig utvikling og tilgang til støtte og veiledning.
- Nasjonale retningslinjer for digital kompetanse og KI i skolen må bygge på forskning og kunnskap, utarbeides i samarbeid med lærerprofesjonen og forskningsmiljøer, og ha som mål å sikre lik praksis på tvers av skoler og kommuner.

Kilder:

- Utdanningsdirektoratet (2024): [ICILS 2023 – Digital kompetanse og algoritmisk tenkning hos norske niendeklassinger](#).
- UNESCO (2024): [AI Competency Framework](#)
- Springer Nature (2025): [From Access to Ability: Educator's perspectives on AI and New Digital Divides in Higher Education](#).

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
-----------------------------	-------------------

Oversendes til:	Agder Ap.
------------------------	-----------

Forslagsstiller:	Kine Schjelderup Bredeesen
-------------------------	-----------------------------------

Hva gir best tilpasset opplæring?

Tilpasset opplæring i skolen sånn som det er i dag ivaretar ikke elevene på best mulig måte. Det er kontaktlærere som lager IOP, men noen av dem mener de ikke har kompetanse til å gjøre dette. Det burde derfor inn flere spesialpedagogiske lærere i skolen, som skal ha ansvar for IOP og tilpasset opplæring. Mange kontaktlærere har ikke kompetanse til å tilrettelegge for ulike diagnoser og tilpasse undervisningen til den enkelte. Flere elever i skolene får derfor ikke helt den hjelpen de trenger, og det kan skape unødvendige problemer for dem. Elevene trenger bedre oppfølging hvis de skal klare å tilegne seg kunnskap og ferdigheter og klare å fungere på en god måte på skolen. Hvis elevene ikke får den hjelp de trenger kan det gå utover deres evne til å fungere godt sosialt blant andre elever og det kan føre til blant annet mobbing. Det kan også føre til at elevene det gjelder ikke føler at de passer inn og at de ikke mestrer.

Følelse av å mestre og god selvfølelse er noe av det viktigste for å få fremgang på ulike felt. Å føle seg verdifull og at noen gjør sitt beste for å hjelpe er helt nødvendig for elevene. Det trengs altså mer kompetanse i skolen på spesialpedagogikk. Det er elevene som taper hvis de ikke blir prioritert. Disse elevene vil koste samfunnet mer penger senere hvis de ikke får den hjelpen de trenger i skolen. Å sikre et system som fungerer godt på dette området er noe som må være et hovedmål.

Forslag til vedtak:

- Kristiansand Arbeiderparti skal gå inn for å gi skolene flere midler til tilpasset opplæring
- Det skal ansettes flere spesialpedagoger i skolen som skal gi undervisning og lage IOP for den enkelte elev og diagnosen
- Kontaktlærer og spesialpedagog skal samarbeide om elevene og IOP, men spesialpedagogisk lærer skal ha hovedansvar for undervisningen
- Kontaktlærere som skal ta seg av IOP og tilpasset opplæring alene må ha minimum et år med spesialpedagogikk

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
Saken oversendes:	

Forslagsstillere:	Jan Oddvar Skisland og Kenneth Mørk
--------------------------	-------------------------------------

Utvidelse av timetallet i kroppsøving

Vi har de siste årene fått svært god dokumentasjon på at økt fysisk aktivitet gir store utslag på både flere friske leveår og på livskvalitet. Dette gjelder gjennom hele livet.

Samtidig ser vi at helseforskjellene i Norge fortsetter å øke. Differansen mellom levealder på tidelen med best helse og tidelen med dårligst helse er nå over 10 år. Vi ser også klare sammenhenger relatert til lavt aktivitetsnivå og utenforskap.

Det synes å være en klar sammenheng mellom fysisk aktivitet i barne- og ungdomsalder og aktivitetsnivået videre i livet. Med dette som bakgrunn er det åpenbart at utfra både helsemessige, fordelingsmessige og samfunnsøkonomiske vurderinger vil en satsing på øket fysisk blant barn og unge være en riktig prioritering.

To arenaer er sentrale når det gjelder fysisk aktivitet for barn og unge: Idrettsbevegelsen og skolen.

Fysisk aktivitet knyttet til skolen er primært på tre felt: Skolevei, friminuttsaktivitet, kroppsøvingstimer. Undersøkelser viser at lærerstyrte aktiviteter har klart størst effekt.

I 2005 lå Norge tredje lavest i Europa når det gjaldt kroppsøvingstimer i grunnskolen. Nyere tall viser at vi fortsatt ligger i nederste del. Våre barn har ca. 2 timer pr. uke i grunnskolen og ca. 1,5 i VGS.

Det har de siste årene vært positive signaler fra flere politiske partier for å øke timetallet i kroppsøving, ikke minst fra vårt eget parti.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil be regjeringen snarest mulig sørge for at det gjøres vedtak om, og avsettes ressurser til, å foreta en utvidelse av timetallet i kroppsøving på alle klassetrinn både i grunnskole og videregående skole.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
-----------------------------	-------------------

Oversendes til:	Agder Ap.
------------------------	-----------

Årsmøteforslag 10 - 2026



Forslagsstiller:	Kristiansand AUF
-------------------------	------------------

Obligatorisk videregående opplæring

Kristiansand AUF er opptatt av at alle skal kunne lykkes og ha like muligheter. For å lykkes i det moderne samspillet er det en stor fordel å ha fullført videregående, da videregående opplæring både fungerer som en arena for sosialisering, som vi vet at bidrar til økt deltagelse i samfunnet, og til å knytte nettverk og relasjoner som kommer godt med i voksenlivet. I tillegg er arbeidsmarkedet i full omstilling, og det settes høye krav til arbeidstakere i form av høyere utdanning og fagbrev.

12 % av ungdommer i alderen 16-25 har ikke fullført eller står utenfor videregående opplæring. Blant disse er kun halvparten i arbeid. For ungdommer som har fullført videregående opplæring er til sammenligning over 80 % av elevene med yrkesfaglig utdanning i arbeid.

Obligatorisk videregående opplæring vil i et sosialdemokratisk samfunn være et viktig tiltak for å få folk ut i arbeid, som er en hjertesak i vår bevegelse. Samt gi muligheter til å etablere et sosialt nettverk for de enkelte og gi følelsen av å være en del av et fellesskap, med andre ord bidra direkte til å redusere utenforskap.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Gjennomgå og endre skolesystemet for å sikre at alle elever fullfører grunnskolen og videregående opplæring.
- Se på muligheten til å gjøre videregående opplæring obligatorisk som et tiltak.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas (dissens i styret).
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Kristiansand AUF
-------------------------	------------------

Tilrettelegg for en tryggere russetid!

Russetiden er for mange en viktig og fin markering på avslutningen av 13 års skolegang. Det er en feiring av selvstendighet, fellesskap, fortid og fremtid. Den er ment til å være inkluderende, trygg og fin feiring for alle.

Dessverre har den siste tiden vist at feiringen ikke oppfyller de ønskene om hva den skal være. Mange ungdommer opplever at sosialt press, pengepress og ekskludering i denne tiden som skal være preget av fellesskap og trygghet. Det kan få store følger for fremtiden til den enkelte og svekke fellesskapet, som vi virkelig trenger i fremtiden. I tillegg blir det et spørsmål om klasse og muligheter.

Det finnes heldigvis mange gode tiltak som begynner å komme på banen. Vi har fått store omveltninger i hvordan russetiden organiseres fra høyere hold, men ansvaret for at ungdommer har det bra i denne tiden ligger også i kommunen. På mange måter kan det virke som at kommunen ikke tenker det. Det finnes foreløpig ingen tiltak som skal sikre en trygg, inkluderende og fin russefeiring i Kristiansand kommune.

Kommunen burde komme på banen, fordi dette handler om deres innbyggers trygghet, trivsel og fremtid. Vi ungdommer selv ønsker at denne feiringen skal bli så god som mulig, men vi mangler økonomiske midler til å engasjere oss og arrangere noe for alle, samt steder hvor vi kan være før og under russetiden.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At kommunen skal bidra med initiativ, midler og områder for å sikre en trygg og inkluderende russetid.
- At kommunen skal tilrettelegge for en samarbeidsgruppe mellom russestyrene på Kristiansandskolene.
- At Odderøya eller andre disponible arealer i kommunen skal åpnes for russetreff og avgangsmarkeringer minst 4 ganger hvert år.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Bystyregruppa.

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

En sluttvurdering som gir alle elever mulighet til å lykkes

I Arbeiderpartiet sin skole skal alle elever ha muligheten til å lykkes, enten de er praktisk eller teoretisk anlagte. Da må vi prioritere praktiske fag i fagsammensetning, vurderingsformer og i eksamensordningen. At samtlige fag man kan ta eksamen i på grunnskolen er typisk teoretiske fag, er både en forskjellsbehandling av de elevene som er best i de praktiske fagene, og prinsipielt urimelig.

Argumentene for eksamen gjør seg for det første like sterkt gjeldende for praktiske fag som teoretiske. Når man går yrkesfag må man for eksempel avlegge fagprøve, og i hverdagen som fagarbeider må du kunne levere under press hele tiden. Det er heller ikke rettferdig at lærerne i de praktiske fagene ikke får tilbakemelding på karaktersettingen sin på samme måte som lærerne i de teoretiske fagene.

Å gi elevene på grunnskolen muligheten til å ta eksamen i praktiske fag handler om å reelt ta praktiske fag og praktiske ferdigheter på alvor. Med dagens fagsammensetning og eksamensordning, får man mye mer uttelling på vitnemålet for å være god i teori, enn å ha gode praktiske ferdigheter. Sånn kan det ikke være i et skolesystem som verdsetter teoretisk og praktisk kunnskap likt.

Arbeiderpartiet ønsker å la elevene velge hvilket fag de tar i eksamen i selv på både grunnskolen og videregående. Dette vil fjerne de tilfeldighetene som preger eksamensordningen i dag, og gi flere elever mulighet til å gå ut av skolen med motivasjon og mestringsfølelse. Å gi elever muligheten til å gå ut av grunnskolen med en god eksamenskarakter i et praktisk fag, vil forhåpentligvis også gi flere en oppfordring til å velge yrkesfaglig utdanning og sikre at samfunnet får flere fagarbeidere.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Erstatte dagens trekkordning i 10. trinn med en ordning der du kan velge skriftlig eksamen selv.
- At eksamen ikke er en selvstendig karakter, men et korrektiv til standpunkt hvor snittet av standpunkt og eksamenskarakteren skal telle på vitnemålet.
- Gjennomføre nasjonale forsøk med alternative vurderingsformer for å utforske og evaluere effektiviteten av nye vurderingsmetoder som mappevurdering.
- Erstatte dagens trekkordning i VG3 med en ordning der du kan velge skriftlig eksamen selv.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises (dissens i styret).
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Fraværsgrensa
Dagens fraværregler fungerer overhodet ikke. Den rammer de elever som sliter mest, skaper unødvendig stress og gjør at elever vegrer seg for å søke hjelp. Å dra på besøk til helsesykepleier er ikke fravær, det er læringsstøtte, helsevern og forebygging av frafall. Landsmøtet i Arbeiderpartiet vedtok et nytt, mindre rigid og mer rettferdig fraværreglement for videregående. Regjeringen må følge opp vedtaket vi gjennomførte på landsmøtet, og ikke videreføre den nye praksisen som heller rammer sårbare elever hardt og undergraver tilliten. Fravær skyldes ofte forhold utenfor elevens kontroll; psykisk helse, mobbing, sykdom i hjemmet eller problemer i skolemiljøet. Skolen må være et trygt sted å be om hjelp. Arbeiderpartiet vil ha et regelverk basert på tillit til lærere og elever, med egenmelding innen klare rammer og vurdering basert på kompetanse, ikke fraværsprosent. Kristiansand Arbeiderparti vil: • Reversere Kunnskapsdepartementets nye regelverk for fravær i skolen. • Innføre en egenmeldingsordning etter modell fra arbeidslivet, med egenmelding i tre dager av gangen, fire ganger i året. • Sikre at samtaler med helsesykepleier, rådgiver og annen nødvendig støtte ikke telles som fravær. • Sikre at ugyldig fravær ikke automatisk fjerner vurderingsgrunnlaget, men at faglærerne vurderer om eleven har vist kompetanse i faget. • Gi elever som driver med toppidrett, kultur eller politikk rett til å fjerne ti fraværsdager i året. • La elever fjerne alt fravær knyttet til kjøreopplæring. • Åpne for at timefravær kan fjernes på samme måte som dagsfravær. • Innføre plikt for lærer til å kalle inn elev til samtale når fraværet overstiger tretti timer, for å sikre tidlig oppfølging. • Fjerne dagens fraværsgrense og erstatte den med et nytt regelverk basert på tillit og faglig vurdering. • Ikke innføre fraværsgrense i ungdomsskolen.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	------------------

Harmonisering av integreringslova og opplæringslova sine krav til vidaregåande opplæring frå utlandet

Integreringslova legg skulebakgrunn til grunn for å avgjere lengda på introduksjonsprogrammet. Personar som vert rekna for å ha fullført vidaregåande opplæring i heimlandet får i hovudsak eit kort introduksjonsprogram, ofte på eitt år eller kortare. Forventninga er at desse raskare skal kunne gå vidare til høgare utdanning eller arbeid.

I praksis fungerer denne ordninga ikkje etter intensjonen. Etter integreringslova er det ikkje krav om at vidaregåande opplæring frå utlandet skal vere dokumentert eller godkjend i Noreg for at ein person skal få kort program. Dette fører til at mange deltakarar får for kort tid i introduksjonsprogrammet til å tileigne seg tilstrekkelege språkkunnskapar og samfunnsforståing eller å få nok rettleiing før dei skal vidare i utdanning eller arbeidsliv.

Samstundes stiller opplæringslova strengare krav til godkjenning av utanlandsk vidaregåande opplæring. Her vert GSU-lista lagt til grunn, som i mange tilfelle krev at ein person i tillegg til vidaregåande opplæring har fullført minst eitt år med høgare utdanning i heimlandet. I tillegg krev mellom anna Samordna opptak og HK-Dir (godkjenning av utanlandsk utdanning) veldig omfattande dokumentasjon av utdanninga.

Dette manglande samsvaret mellom integreringslova og opplæringslova skaper ein systemfeil i overgangen mellom introduksjonsprogrammet og vidare utdanning eller arbeid. Ein person kan få kort introduksjonsprogram fordi fullført vidaregåande opplæring vert lagt til grunn etter integreringslova, men samstundes få avslag på godkjenning etter opplæringslova. Resultatet er at vedkomande i realiteten må ta heile eller delar av vidaregåande opplæring på nytt, utan å ha fått tilstrekkeleg førebuing gjennom introduksjonsprogrammet.

Dette er verken rettferdig for den enkelte eller føremålstenleg for samfunnet. For å sikre betre integrering og meir føreseielege utdanningsløp bør vi harmonisere integreringslova og opplæringslova. Dokumentert og godkjennbar vidaregåande opplæring, med GSU-lista og dokumentasjonskrava som utgangspunkt, må vere grunnlaget for å avgjere lengda på introduksjonsprogrammet.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 15 - 2026



Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	------------------

Berekraftig finansiering av livslang læring

Arbeidslivsmeldinga (Meld. St. 33 (2023–2024)) peikar på det fylgjande: «*Det norske arbeidslivet stiller høye krav til kompetanse og produktivitet. Det har blitt færre jobber som ikke krever formell kompetanse, og vanskeligere for personer med lite utdanning å få en stabil arbeidstilknytning.*»

Meldinga skildrar òg eit arbeidsliv som er i rask teknologisk, der omstillingstakten er høg og vil halde fram i åra som kjem. Denne utviklinga vil føre til at enkelte yrke og bransjar vert borte, medan nye kjem til. Det inneber at fleire arbeidstakarar vil ha behov for vidare- eller ny kvalifisering for å kunne stå seg i arbeidsmarknaden.

For mange vaksne kan det vere krevjande å velje eit nytt utdanningsløp, særleg om dei er etablerte og har eit økonomisk forsørgjaransvar. Manglande økonomisk tryggleik kan vere eit hinder for naudsynt kompetanseutvikling som gagnar både den enkelte og samfunnet. Det gjeld særleg for dei som ynskjer å vere proaktive og ikkje vente til dei kan nytte dei finansielle stønadar av hjelpesystemet (til dømes NAV).

Det tilseier behov for ei meir berekraftig og føreseieleg finansiering av livslang læring. Eg vil difor føreslå å setje ned eit utval som skal greie ut korleis ordningane for finansiering av vidare- og rekvalifisering for vaksne som ikkje er under oppfølging av støtteapparatet kan betrast.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises, da formålet allerede er ivaretatt gjennom gjeldende politikk (NOU 2025:1).
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	------------------

Førebygging ikkje reparasjon: Skape rammefinansiering for førebyggjande folkehelsearbeid i fylkeskommunen

Som dei fleste OECD-land ser vi og i Noreg ei endring i den demografiske samansetjinga av befolkninga, med fleire eldre og færre unge. Dette inneber at befolkninga samla sett lever med fleire helseplagar, noko som på sikt legg eit aukande press på helsesektoren. I førearbeida til folkehelselova står det at utviklinga i helsetilstand og demografi krev at vi investerer i befolkninga si helse for å verne om ein berekraftig helsesektor.

Folkehelselova slår fast at systematisk folkehelsearbeid er ein sentral del av det offentlege ansvaret, og legg dette til fylkeskommunane innanfor dei oppgåvene og verkemidla som dei er tillagte. Samstundes ser vi ei utvikling der fleire fylkeskommunane står i ein krevjande økonomisk situasjon.

Denne kombinasjonen av auka ansvar og pressa økonomi kan få alvorlege konsekvensar for det langsiktige og systematiske folkehelsearbeidet. Manglande føreseieleg finansiering kan føre til at førebyggjande tiltak vert nedprioriterte og det vantar fokus på folkehelsearbeid som eit eiga fagfelt. Det er naudsynt for å ta vare på den strategiske utviklinga at folkehelsearbeid styrkast som fagfelt og innsatsområdet.

Dersom fylkeskommunane skal styrkje sin innsats på overordna og regional folkehelsearbeid, som er naudsynt grunna den demografiske utviklinga og bidreg til en finansiell og sosial berekraftig offentlig sektor, må regjeringa legge til grunn ei øyremerka rammefinansiering for dette arbeidet.

Derfor vil eg føreslå at fylkeskommunane får ei rammefinansiering som sikrar eit godt og systematisk arbeid med regional folkehelse.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Asbjørn Olsen
-------------------------	----------------------

Bygging i strandsonen

Årsmøtet foreslår at Kristiansand kommune, ved Areal- og miljøutvalget, i en midlertidig periode på to (2) år fratas muligheten til å gi dispensasjoner for bygging i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag.

Begrunnelse:

Over tid har vedtatte areal- og reguleringsplaner for strandsonen i Kristiansand kommune blitt satt til side gjennom omfattende bruk av dispensasjoner, vedtatt av et borgerlig politisk flertall. Denne praksisen har ført til uheldige og negative konsekvenser for naturmangfold, landskap og miljø, samt innskrenking av allemannsretten og fri ferdsel.

Forvaltningen av strandsonen skal ivareta både lokale og regionale interesser i 100-metersbeltet. Etter plan- og bygningslovens intensjon skal arealbruk i strandsonen skje gjennom helhetlig planlegging, ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner. Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) ble det gitt 25 dispensasjoner for bygging i strandsonen i Kristiansand kommune i 2025.

Statsforvalteren har varslet gjennomgang av kommunens dispensasjonspraksis i strandsonen. En reell planvask og tydelig kursendring i kommunens dispensasjonspraksis vurderes som nødvendig for å forhindre videre nedbygging av strandsonen i årene som kommer.

En midlertidig stans i adgangen til å gi dispensasjoner vil gi rom for nødvendig gjennomgang, styrking av planverket og en mer bærekraftig og lovforankret forvaltning av strandsonen.

Styrets innstilling:	Styret støtter intensjonen, men ønsker ikke å støtte det foreslåtte virkemiddelet. Forslaget avvises.
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Erik Freuchen
-------------------------	----------------------

Styrket naturvern gjennom redusert hyttebygging

Den norske hyttedrømmen er et mareritt for naturen.

Norsk natur bygges ned – bit for bit, og hyttebygging er en av hoveddriverne. En fjerdedel av nedbyggingen skyldes hytter, som det nå finnes nærmere femhundre tusen av.

Lite tyder på at nedbyggingen av natur vil bremse. Kommuner over hele landet har allerede reservert store arealer til fremtidig utbygging – og en betydelig andel er satt av til hytteformål. I dag er ca. 2100 kvadratkilometer avsatt til utbygging i kommunale arealplaner, hvorav nesten 1000 kvadratkilometer gjelder hyttebygging. De siste 10 årene har fritidsbygg utgjort en fjerdedel av den årlige nedbyggingen av norsk natur. Naturens rettsvern er svakt, og utbygging skjer i stor grad uten statlig oversikt og styring.

I takt med at stadig flere områder bygges ut for fritidsformål, står Norge overfor et potensielt betydelig naturtap – både i areal og i artsmangfold.

Utbyggingspress og utsikter til økte skatteinntekter gjør at mange kommuner prioriterer utbygging fremfor naturvern. Små kommuner med dette bånd mellom beslutningstakere og andre interessenter, er også en realitet. Dette medfører at hver enkelt kommune kan vinne kortsiktige fordeler ved å tillate hyttefelt, samtidig som summen blir et irreversibelt tap av natur som rammer oss alle.

Det er nødvendig å iverksette tiltak for å redusere arealpresset i kommunene gjennom et styrket vern av naturen. Hytter bør som utgangspunkt bygges som fortetting av eksisterende hyttefelt.

De gangene vi må beslaglegge natur, må vi gjøre gode prioritering av hvilke formål vi ønsker å ivareta. Et grunnleggende spørsmål vi må ta stilling til, er hva vi som samfunn skal bruke den stadig knappere naturen vår til. Da er det fornuftig å starte med noe av det som troner øverst på behovspyramiden: Fritidseiendom som i de fleste tilfeller står tomme store deler av tiden.

Vi må ta hensyn til naturen selv, fellesskapet vi alle er del av – og gjøre det i solidaritet med kommende generasjoner, som er berettiget samme muligheter og utgangspunkter som oss.

Kristiansand Arbeiderparti vil iverksette politikk for kraftig innstramming i dagens praksis for hyttebygging i Norge, for å redusere tapet av natur. Dette skal skje gjennom insentiver for naturvennlig planlegging, og ved å styrke statlig styring og tilsyn med kommunene.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Jonatan Gitmark Eriksen
-------------------------	-------------------------

Trafikksikkerhet på Grimsvollen

Jeg vil gjerne at sikkerheten rundt biltrafikk på Grimsvollen i tråd med Setesdalsveien skal revurderes. Jeg bor selv i strøket og opplever at et sted hvor så mange barn og unge går til skolen hver dag, ikke er trygt nok. Det er snakk om flere tungtransport kjøretøy om dagen og en rekke personbiler. Det er ikke noe tilstrekkelige geledd eller gjerder til stede som virkelig kan sikre at ikke barn løper ut i veien. Etter min mening er fartsgrense altfor høy i et så bebodd område av byen hvor også mange barn og unge spaserer daglig til skole og barnehager.

Det er ikke første gang en tragedie finner sted i denne byen, som det gjaldt i tilfelle med syv år gamle Finn Matre Langeland. En svært uheldig hendelse og jeg tror ingen kristiansandere ønsker å se det skje på nytt.

Jeg hadde derfor et håpt om at noen kan ta en titt på vei situasjonen og eventuelt gjøre livsviktige endringer som kan virke forebyggende mot en lignende tragedie.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Bystyregruppa.

Forslagsstiller:	Kristiansand AUF
-------------------------	------------------

Busstilbud til Odderøya nå!

Odderøya er blitt en kulturøy. Den er full av tilbud for Kristiansands befolkning og folk over hele landet. Vi har fått institusjoner og kultursentre som Kunstsilo, Kilden, Museum og Knuden. I tillegg er det en øy full av fin natur og friluftsopplevelser.

For at alle som ønsker å utnytte noen av disse tilbudene skal få mulighet til det, stiller det også kommunen og fylkeskommunen til ansvar for å tilrettelegge. Mange har fysiske, økonomiske eller andre begrensinger, som gjør det vanskelig å utnytte tilbudene. En stor utfordring er fremkommelighet. Mange har hverken tilgang til bil eller form til å komme seg dit uten et fungerende busstilbud.

Det er samtidig flere og flere som både jobber og bor på Odderøya. For å redusere trafikken, miljøutslipp og areal til parkering er det smart å opprette en rute med buss ut til øya. Det vil gjøre reisen mer miljøvennlig, effektiv og inkluderende.

Alle skal kunne utnytte seg av kunst, kultur og natur. Det skal vi aldri undervurdere viktigheten av. En satsing på buss til kulturbomben Odderøya vil bidra til bedre utvikling, stimulering og popularitet for øya, som igjen bidrar til en mer robust kommune, full av kulturglade ungdommer, eldre og voksne.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Prioritere og opprette et effektivt og fungerende busstilbud til Odderøya.
- Sørge for at kunst-, kultur- og naturopplevelser på Odderøya er tilgjengelig for alle.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Enklere og bedre kollektivtrafikk for alle

For at folk i hele landet skal komme seg enkelt og miljøvennlig rundt, må vi satse mer på kollektivtrafikk. Et godt tilbud gjør hverdagen lettere for folk flest, kutter utslipp og gir flere muligheten til å velge et smart og grønt alternativ til bilen.

Kollektivtrafikk er også et viktig velferdstilbud. Når buss, tog og bane er tilgjengelig, pålitelig og trygt, blir det enklere å få hverdagen til å gå opp, enten du skal på jobb, studier eller hente i barnehagen. Derfor trenger vi løsninger som gjør at flere kan bruke kollektivtransport og at det er like gode muligheter over hele landet. Staten må ta en større del av regningen for å sikre og bygge ut gode kollektivtilbud, også utenfor de største byene. Det gir fylkene mer handlingsrom og sørger for at folk har et reelt alternativ til bilen, uansett hvor de bor.

Samtidig må prisene være lave og avgangene hyppige nok til at tilbudet faktisk oppleves som et godt valg. Når kollektivtransporten er rimelig og går når folk trenger den, blir det lettere å velge miljøvennlig og enklere å få hverdagen til å henge sammen.

Slik bygger vi et grønnere, mer rettferdig og mer tilgjengelig Norge for alle.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At staten skal ta en større del av regningen for å opprettholde og utvikle nye gode tilbud på kollektivtrafikk i hele landet
- Sikre lave priser og tilgjengelige avganger for kollektivtransporten slik at det blir et attraktivt alternativ

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:

Kai Steffen Østensen

En forsterket grønn innsats for industrien vår

Industrien og næringslivet på Sørlandet er verdensledende på teknologi, kompetanse og smarte løsninger. Vi produserer med lave utslipp og høy kvalitet. I prosessindustrien, leverandørindustrien og i næringslivet for øvrig skjer det innovasjon og nybrottsarbeid kontinuerlig.

Næringsgrunnlaget i Agder er en viktig del av eksportmuskelen til norsk økonomi, og industrien binder oss sammen med Europa og allierte. Vi bygger arbeidsplasser på EØS-avtalen, og gjennom hjørnesteinsbedrifter og lokalt næringsliv skaper vi verdier som deles ut i velferd.

I den sikkerhetspolitiske situasjonen vi står i med et samtidig press på grunnleggende rammevilkår her hjemme, der høye strømpriser og uforutsigbare handelsbarrierer slår kraftig inn, er det helt avgjørende at norske myndigheter fortsetter å bygge opp under industriens utvikling og grønne omstilling.

Arbeiderpartiet er tydelig på at vi ikke skal avvikle norsk olje og gass, vi skal utvikle den. På samme måte kan vi snakke om tradisjonell industri og næringsliv, vi skal gi ruste virkemiddelapparatet med muskler som bidrar til utviklingen vi trenger – en omstilling for morgendagens muligheter, trygge arbeidsplasser og et bedre klima.

Alt henger sammen med alt, og klimapolitikken skal ramme inn all politikk.

Selv om det fortsatt er behov for å utjevne strømforskjellene i Norge, er det samtidig et økende behov for å styrke innsatsen for grønn omstilling i industrien. Det vil også kunne bidra til å dempe strømutgiftene.

Vi trenger en satsing som gir et reelt løft og som gjennom konkrete virkemidler bidrar til å sette fart i arbeidet. Det foreslås derfor at man prioriterer en nasjonal industri- og næringspakke for grønn omstilling, som må bygge videre på dagens industri, nye næringer som havvind og batteri, og som utvikler CO2-kompensasjonsordningen.

Formålet er å opprettholde og utvikle vår nasjonale konkurransekraft, og samtidig trygge lokale arbeidsplasser i hele Agder.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- ha en nasjonal industri- og næringssatsing for grønn omstilling som prioriterer et kraftig milliardløft gjennom det brede virkemiddelapparatet.
- styrke Enova (minimum på 2017-nivå) som katalysator for prosjekter med betydelig klima- og energieffekt – som energieffektivisering, elektrifisering, fornybarsatsing eller pilotering av ny climateknologi.
- styrke den offentlige og private forskningsinnsatsen for mer og bedre konkurransekraft for norsk industri og næringsliv.

Styrets innstilling:

Forslaget vedtas.

Oversendes til:

Agder Ap og programkomiteen i KAp.

Forslagsstiller:	Håkon Ravndal
-------------------------	----------------------

Erstatning for frivillig vern av skog

Dagens beregningsmodell for skogerstatning ved vern er i stor grad basert på skogfaglige parametere som måler skogen som en råvarekilde for industrien. Ved å utelukkende fokusere på faktorer som kubikkmasse, bonitet (vokseevne) og tømmerpris, oppstår det en skjevhet som gjør det økonomisk ugunstig for mange grunneiere å tilby arealer til frivillig vern – særlig i kystnære strøk.

Her er en utdyping av hvorfor dagens modell er begrensende, og hvordan en endring i erstatningsgrunnlaget kan stimulere til økt vern:

1. Mangelen på "alternativ verdi"

Dagens system tar ikke høyde for alternativverdien av arealet. Skog langs kysten har ofte lav bonitet og værharde vekstvilkår, noe som gir lav tømmerverdi. Samtidig ligger disse arealene i områder med ekstremt høyt press på arealer til fritidsboliger, turisme og boligutbygging. Når erstatningen kun baseres på tømmerstokken, og ikke på hva tomten faktisk er verdt i et fritt marked, oppleves erstatningssummen som urimelig lav for grunneieren.

2. Skjevfordeling mellom innland og kyst

I tradisjonell skogbruksdrift i Innlandet samsvarer ofte tømmerverdien i større grad med arealets reelle verdi. På Sør- og Vestlandet, derimot, kan en teig med krokete kystfuru ha en biologisk verdi (mangfold, gammelskog, karbonlagring) som er skyhøy, mens den kommersielle tømmerverdien er tilnærmet null. Dette skaper en situasjon der de mest biologisk unike kystområdene blir "billige" for staten å verne, men "dyre" for grunneieren å gi fra seg.

3. Forslag til nye komponenter i erstatningsberegningen

For å gjøre frivillig vern mer attraktivt i lavproduktive, men attraktive områder, bør modellen inkludere flere faktorer: Markedsverdi for alternative formål: Erstatningen bør i større grad reflektere markedsverdien for tomteutvikling (hytte/bolig) dersom arealet ligger i områder der dette er aktuelt i kommuneplanen. Betaling for økosystemtjenester: I stedet for bare å telle kubikkmeter trevirke, bør man verdsette skogens evne til å lagre karbon, rense vann og beskytte mot erosjon, samt dens verdi for friluftsliv og folkehelse. En fast "vernebonus" per dekar: For å kompensere for tapt disposisjonsrett over arealet (uavhengig av tømmerkvalitet), kunne man innført en flat sats per dekar som sikrer at også lavproduksjonsskog gir en verdig utbetaling.

4. Stimulans til frivillighet

Frivillig vern er avhengig av tillit mellom grunneier og staten. Hvis en grunneier føler at de blir avspist med "småpenger" fordi skogen vokser sakte, vil viljen til å melde inn arealer forsvinne. Ved å anerkjenne at beliggenhet er en verdi på lik linje med tømmervolum, vil staten kunne sikre seg viktige naturtyper langs kysten som i dag står i fare for å bli bygget ut fordi skogvernerstatningen ikke er konkurransedyktig.

Oppsummert:

En modernisering av erstatningsreglene fra et rent skogbruksøkonomisk fokus til et bredere markeds- og økosystemfokus er nødvendig for å nå nasjonale mål om 10 % skogvern, spesielt i de pressområdene der naturmangfoldet er mest truet.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
-----------------------------	-------------------

Oversendes til:	Agder Ap.
------------------------	-----------

Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	------------------

Halde på og tiltrekkje internasjonal arbeidskraft: Eit heilskapleg velkomsttilbod for arbeidsinnvandrarar

Undersøkingane frå både NHO og NAV viser at stadig fleire arbeidsgjevarar har utfordringar med å finne personar med naudsynt kompetanse for å dekkje sitt behov for arbeidskraft. Den demografiske utviklinga i Noreg, med færre yrkesaktive per pensjonist, tilseier i tillegg eit aukande behov for internasjonal arbeidskraft i framtida.

Samstundes opplev vi at Noreg ikkje står fram som eit veldig attraktivt land å flytte til i internasjonal samanlikning. I undersøkinga til Expat Insider frå 2023 hamnar Noreg på 52. plass av 53 land. Dei som har jobba med velkomsttilbod til arbeidsinnvandrarar over heile landet har same opplevinga om at det ikkje berre handlar om å tiltrekkje seg arbeidskraft, men om korleis vi tek imot og legg til rette for at både dei internasjonale arbeidstakarar og deira familiar kan trivast.

Fleire kommunar og fylkeskommunar har sett i gang ulike tiltak for å styrkje rekruttering av internasjonal arbeidskraft. Talent attraction and retention program i Oslo har vist at det er viktig med koordinert og heilskapleg innsats som sett fokus på å få internasjonale arbeidstakarar til å verte verande i landet før sjølve arbeid med å tiltrekkje dei.

I Agder kan vi sjå fleire prosjekt, ofte er drive av ideelle organisasjonar. WelcomeHub i Arendal skil seg ut som eit veldig vellukka døme. Dei har mellom anna samarbeidd med Relocation Agder i Kristiansand kommune som har fokuset på arbeidsgjevarsida.

Samstundes går det føre seg ei rekkje parallelle prosjekt (berre i Kristiansand er det fire prosjekt), finansiert gjennom ulike støtteordningar. Det viser at vi må samordne dette arbeidet betre og gje eit overordna ansvar for gode, forskingsbaserte velkomsttilbod.

I det norske administrative systemet er det best å leggje dette ansvaret til fylkeskommunane. Det sikrar eit heilskapleg og regionalt tilpassa tilbod av høg kvalitet og hindrar ei fragmentering på kommunalt nivå. Difor ber eg regjeringa om å gje fylkeskommunane ei rammefinansiering og ei lovpålagt oppgåve om å organisere eit slikt regionalt velkomsttilbod.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
Oversendes til:	

Årsmøteforslag 25 - 2026



Forslagsstiller:	Robin Tambs
-------------------------	--------------------

Styrket innsats for arbeidsinkludering gjennom samarbeid mellom kommune, NAV og lokalt næringsliv

Kristiansand Arbeiderparti videreutvikler arbeidet for å få flere i arbeid gjennom tettere samarbeid mellom kommune, NAV, næringsliv og fagbevegelse.

Dette gjøres ved å:

1. Etablere en fast dialogarena mellom kommune, NAV, lokalt næringsliv og fagbevegelse for å identifisere utfordringer og utvikle konkrete løsninger for arbeidsinkludering.
2. Videreutvikle satsingen «Flere i arbeid» med vekt på flere praksisplasser, styrket oppfølging og bedre overgang til ordinært arbeid.
3. Styrke dialogen med ansatte og tillitsvalgte i offentlig sektor for å sikre forankring av Arbeiderpartiets politikk for et inkluderende, seriøst og trygt arbeidsliv.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Programkomiteen.

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Tiltak for et mer lønnsomt arbeidsliv eller et mindre felleskap?

Noe av det viktigste vi kan gjøre er å få på plass flere tiltak som sikrer at flere kan ta del i arbeidslivet. Det sikrer at flere får tilgang på inntekter, får venner og føler at de bidrar positivt i samfunnet.

Men det er viktig å huske på vår ideologiske bakgrunn og vi skal ikke spille inn forslag som bidrar til å sette grupper opp mot hverandre. Regjeringens forslag om å fjerne bostøtte og retten på sosial hjelp for flyktninger i de 5 første årene fremstår mer som et forslag fra høyresiden enn fra et sosialdemokratisk parti! Disse forslagene i tillegg til forslaget om at flyktninger må signere en erklæring på at de skal respektere norske lover, verdier og likestilling fremstår som at vi ikke har tillit til dem som søker nye liv her i Norge. Disse forslagene blir argumentert med at vi skal sikre at det lønner seg å jobbe i Norge. Men vil virkelig arbeidslivet og den enkelte arbeider oppleve at ting blir mer lønnsomt, når vi gjør livet mer utfordrende for enkelte mennesker med raske og lite diskuterte tiltak?

Ja, man skal møte på og gjøre plikter og få etter behov. Men det fremstår her som at vi prøver å appellere til konservative velgere og glemmer vår ideologi. Det bør lyse en varselampe når vi ser glede hos ytre høyre på deres Twitter- og forumsider, og sinne blant våre egne og andre folk som stemte på oss i fjor høst.

Forslaget om fjerning av bostøtte og retten til sosial hjelp flytter ansvaret fra kommunene til den enkelte individ. Det blir mer opptil den enkelte selv å klare seg. Dette vil gjøre hverdagen tøffere for flere. Vi vet at det er dessverre problemer med diskriminering i jobbsøkersituasjoner her i landet, og at mange er avhengig av å ha et godt nettverk for å komme inn i arbeidslivet.

Det er også problematisk om vi som nasjon nå begynner å legge til rette for ulike regler og muligheter for ulike gruppers rett på ulike velferdstjenester i tiden fremover.

Vi trenger å forbedre lovverk og støtteordninger for å sikre flere arbeid og bedre liv. Men det må komme som en følge av gode diskusjoner og et godt arbeid, fremfor å kopiere hva andre land gjør eller fordi at man ønsker å vinne stemmer. Vi er ikke tjent med å spille på Frps premisser, og vi må huske at vi er for et bredt og inkluderende felleskap.

Kristiansand AP vil:

- at Regjeringen ser på sine forslag om bostøtte, sosialhjelp og erklæring, og revurderer dem
- at Regjeringen prioriterer arbeid med tiltak som skal sikre at flere kan og blir inkludert i arbeidslivet fremfor kutt i velferdstilbud

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
-----------------------------	--------------------------------

Oversendes til:	
------------------------	--

Forslagsstillere:	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk
--------------------------	-------------------------------------

Kraftforedlende industri og ansvarlig forvaltning av kraftressursene

Tilgang på stabil, ren og rimelig kraft har vært en grunnleggende forutsetning for utviklingen av norsk industri og norske arbeidsplasser. I Agder og på Sørlandet har kraftressursene lagt grunnlaget for industriell verdiskaping, høy sysselsetting og sterke lokale og regionale ringvirkninger. Dette har gitt regionen et konkurransefortrinn som har bidratt til bosetting, velferd og teknologisk utvikling over tid. Dette konkurransefortrinnet er nå under økende press. Kraftforbruket vokser raskt som følge av elektrifisering, ny industri og framveksten av svært kraftkrevende virksomheter. Samtidig går utbygging av ny kraftproduksjon og nødvendig nettkapasitet for sakte. Dersom denne utviklingen fortsetter uten tydelig politisk styring, risikerer vi at knapp kraft bindes opp på en måte som svekker eksisterende industri, reduserer rommet for ny verdiskaping og bidrar til varig høyere strømpriser.

Særlig utfordrende er veksten i stedsuavhengige virksomheter med svært høyt kraftforbruk, som datasentre, og med begrensede lokale og regionale ringvirkninger. Slike virksomheter kan betale langt høyere kraftpriser enn tradisjonell prosessindustri. Når de gis prioritet i et presset kraftsystem, skjer det på bekostning av industri som skaper mange arbeidsplasser, bygger kompetanse, bidrar til eksport, beredskap og grønn omstilling. Dette er ikke en bærekraftig utvikling for regionen eller landet. Det er også en stor utfordring når det lokale- og regionale ikke spiller på lag, eller samordner planer for etablering av kraft. Dette vanskeliggjør arbeidet med forutsigbare rammevilkår for ny- og eksisterende industri, og Arbeiderpartiet vil være en pådriver for bedre samordning i disse spørsmålene enn vi ser i dagens ulike konstellasjoner på Agder. Når digitalisering og KI nå for alvor har entret livene våre, gjør det også noe med behovene for kraft. Hvert KI-søk generer et strømbehov, hvert strømbehov vil etter hvert utvikle seg til å bli uoverkommelig dersom vi ikke er proaktive. Da kan vi risikere å måtte velge mellom kraftforedlende industri på den ene siden, og datasentre på den andre. Dit må vi ikke komme.

For Arbeiderpartiet handler kraftpolitikk om mer enn selve energiproduksjonen. Den handler om arbeid, industri, rettferdig fordeling og politisk styring av fellesskapets ressurser. Om små og store lokalsamfunn og hjørnesteinsbedrifter. Kraft er en samfunnskritisk og begrenset ressurs som må forvaltes slik at den styrker langsiktig konkurransekraft og sikrer varige arbeidsplasser. Ny kraftbruk må derfor ses i sammenheng med tilgjengelig kraft og nettkapasitet, og prioriteres på en måte som styrker eksisterende og framtidig industri. Kristiansand Arbeiderparti mener det er behov for tydeligere politiske prioriteringer i kraft- og industripolitikken, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Arbeide for tydeligere politisk styring av ny, stor kraftbruk, der hensynet til industri, arbeidsplasser, kraftbalanse og strømpriser inngår i beslutningsgrunnlaget
- Slå fast at større, kraftkrevende etableringer skal vurderes opp mot tilgjengelig kraftproduksjon og nettkapasitet, og ikke gis prioritet dersom dette svekker eksisterende industri og arbeidsplasser
- Slå fast at etablering og utvidelse av datasentre og annen stedsuavhengig, kraftintensiv virksomhet ikke skal gis prioritet i et presset kraftsystem dersom dette svekker krafttilgangen til eksisterende industri, arbeidsplasser og annen samfunnskritisk virksomhet

- Arbeide for at ny, kraftkrevende virksomhet i større grad bidrar til å utløse ny kraftproduksjon, økt energieffektivisering eller bedre utnyttelse av eksisterende kraftressurser
- Prioritere krafttilgang til industri og næringsvirksomhet som skaper mange og varige arbeidsplasser, bygger kompetanse og gir tydelige lokale og regionale ringvirkninger
- Bidra til bedre politisk oversikt og samordning om kraftsituasjonen i regionen, og ta initiativ til bred politisk dialog i Agder om ansvarlig og langsiktig forvaltning av kraftressursene
- Arbeide for endringer i lov- og avtaleverk som gjør at kommuner, fylker og statlige aktører ikke kan legge ned veto mot konsekvensutredning av mulig ny kraftproduksjon

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
Oversendes til:	

Forslagsstillere:	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk
--------------------------	-------------------------------------

Fortsatt utvikling av olje- og gassnæringen

Olje og gassnæringen er Norges viktigste næring og den skaper arbeidsplasser og aktivitet i hele verdikjeden og ringvirkninger for hele landet. Den sysselsetter direkte og indirekte 205.000 mennesker, bidrar til økonomisk vekst, energitilførsel og sikkerhet – og er den mest lønnsomme næringen i Norge. Selv om flest arbeidsplasser er på Vestlandet, er sysselsettingseffektene avgjørende for mange små kommuner. Olje- og gassvirksomhet er i så måte hjørnestensvirksomhet for mange kommuner, også på Agder.

Tilgang til leteareal og fremtidige funn er nødvendig for å opprettholde aktiviteten i hele verdikjeden. Et stabilt aktivitetsnivå på kontinentalsokkelen er avgjørende for å nå hovedmålene i petroleumspolitikken. Forvaltningspolitikk må derfor ha ressursutnyttelse av sokkelen i fokus. En sterk og langsiktig letepolitikk på norsk sokkel er avgjørende for å kunne skaffe tilgjengelig energi i vår del av verden.

Uten produksjon fra nye felt vil vår mulighet til å levere energi være raskt fallende. Fremtidig leteaktivitet og nye funn er viktig for å opprettholde produksjonen av olje og gass over tid, både for Norge og Europa, og energikrisen i Europa viser i særdeleshet viktigheten av Norges rolle som langsiktig og forutsigbar energileverandør til Europa.

Utslippene fra olje og gass skal reduseres samtidig som vi skal produsere energi i Norge til Europa og opprettholde verdiskaping, arbeidsplasser og inntekter til velferdsstaten. Utslippskuttene kreves for å opprettholde konkurranseevnen i et verdenssamfunn som krever lavere utslipp. Elektrifisering er en kritisk faktor frem mot 2030 for å realisere målene om reduksjon i klimagassutslipp fra sokkelen. Parallelt må det jobbes med andre løsninger for å redusere utslipp fra olje og gassproduksjon.

Derfor vil vi ha:

- Forutsigbare rammevilkår for næringen
- Områder for leting og utvinning gjøres tilgjengelig
- Kutt i CO₂-utslipp fra utvinning av olje og gass
- Fortsatt en forutsigbar leverandør av olje og gass til Europa
- Satsing på nye verdikjeder som CCS, havvind, hydrogen og havbunnsmineraler

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas (dissens i styret).
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstillere:	Kenneth Mørk og Trond Blattmann
--------------------------	--

Agder står sammen om havneutviklingen

Agder har lange kystlinjer og flere havner som over tid har vært avgjørende for industri, handel og sysselsetting i regionen. Disse havnene utgjør en sentral del av samfunnets grunnleggende infrastruktur. De er nødvendige for forsyning av varer og energi, for transport og mobilitet, og for samfunnets evne til å fungere også når situasjonen er krevende. Selv om vi har mange gode havner på Agder, er ingen er godt nok posisjonert eller tilrettelagt for store globale prosjekter i Europa og havområdene i Nordsjøen, Østersjøen og øvrige havområder. Vi kan ikke fortsette med å «sitte og vente» på at «noen» skal oppdage oss! I dagens situasjon må utviklingen av havnene på Agder vurderes både i et tydelig næringsutviklingsperspektiv og et beredskapsperspektiv.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har endret rammevilkårene for hvordan kritisk infrastruktur må forstås og forvaltes. Forsyningssikkerhet, robusthet og tilgjengelighet kan ikke tas for gitt. For Norge som kystnasjon må havner ses på som en integrert del av totalberedskapen. De er nødvendige for å sikre import og eksport, for statens evne til å opprettholde grunnleggende funksjoner i krisesituasjoner og for mottak og videreføring av nødvendig støtte dersom situasjonen krever det.

Beredskap realiseres gjennom lokale og regionale strukturer. Kommunalt eide og drevne havner inngår i et nasjonalt system som må fungere samlet. Det innebærer at utvikling, dimensjonering og organisering av havnene ikke kan baseres på isolerte vurderinger, men bør sees på i en regional sammenheng.

Havnene på Agder har ulike forutsetninger, kapasiteter og funksjoner, samtidig vil Agder, den dagen ny E18/E39 står ferdig, ha en unik kompaktet. Dette gir grunnlag for en mer bevisst oppgavefordeling og et forpliktende oppgavefellesskap. En slik tilnærming styrker regionens konkurransekraft og samlede beredskap. I stedet for overlappende investeringer og konkurrerende løsninger bør havnene utvikles med tydelige roller som utfyller hverandre. Dette gir bedre ressursutnyttelse, økt robusthet og større evne til å håndtere ekstraordinære situasjoner.

Økt satsing på forsvar, økt aktivitet for industrien på Agder og utviklingen av ny grønn industri, herunder havvind og andre havbaserte næringer, forsterker behovet for en samordnet havnestruktur. Disse næringene stiller krav til areal, logistikk, teknisk kapasitet og langsiktighet. Samtidig er de viktige for energisikkerhet og nasjonal omstilling. Havnene på Agder vil ha en sentral rolle i etablering, drift og vedlikehold av slik virksomhet. For at dette også skal styrke totalberedskapen, må utviklingen skje planmessig og i tett samspill mellom regionen og staten. En regional tilnærming gir et bedre grunnlag for statlig medvirkning, her må fylkeskommunen ta en aktiv rolle. Når Agder står samlet om prioriteringer og retning, styrkes gjennomslaget i dialogen med myndighetene og virkemiddelapparatet. Dette er nødvendig for å sikre investeringer, forutsigbare rammer og en utvikling av havnene som er tilpasset både nasjonale beredskapsbehov og regional verdiskaping.

For Arbeiderpartiet er det avgjørende at utviklingen av havnene skjer med utgangspunkt i fellesskapets behov. Havner er ikke bare lokale næringsprosjekter, men en del av den infrastrukturen samfunnsutviklingen

er avhengig av i både normale og krevende situasjoner. En felles strategisk retning for havnene på Agder er derfor nødvendig for å styrke beredskap, totalforsvar og langsiktig utvikling i regionen.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- **Agder Arbeiderparti slår fast at havnene i regionen er kritisk infrastruktur og en integrert del av totalforsvaret, og vil arbeide for en felles strategisk retning for havnene i regionen.** Utvikling, dimensjonering og organisering av havnene i Agder bør vurderes i et helhetlig nærings- og beredskapsperspektiv. Agder Arbeiderparti vil at fylkeskommunen setter av midler til samhandling og koordinering, og i samarbeid med aktuelle kommuner tar initiativ til å utarbeide en strategi. Strategien skal bygge på samarbeid, oppgavefellesskap og tydelig oppgavefordeling mellom havnene, med mål om å styrke samlet kapasitet, robusthet og effektiv ressursbruk.
- **Statelige virkemidler for utviklingen av havner må styrkes, både for å sikre at havnene spiller en aktiv rolle i utviklingen av ny grønn industri og styrke den nasjonale beredskapen.** Derfor vil Agder Arbeiderparti at sentrale virkemidler, slik som SIVA og Eksfinn, styrkes for å sikre utbygging som ivaretar de industrielle behovene.
- **Arbeide for at havnene på Agder inngår som en samlet region i dialog med statlige myndigheter og virkemiddelapparatet.** En samlet regional tilnærming skal legges til grunn i arbeidet mot regjering, direktorater og relevante nasjonale prosesser.
- **Beredskap må være et viktig premiss i all videre utvikling av havnene.** Dette gjelder både i planlegging, investeringer og organisering, og skal sikre at havnene fungerer både i normalsituasjoner og i krise- og beredskapssituasjoner.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 30 - 2026



Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Norge må ta steget videre
Hamas sitt terrorangrep 7. oktober, og Israels påfølgende toårige bombardement av sivile på Gazastripen fordømmes på det sterkeste. Selv om det ikke lenger holdes gisler, sitter sårene, tapene og traumene dypt på begge sider, og den midlertidige våpenhvilen gir ingen reelle fremtidsutsikter for palestinerne på Gazastripen. Humanitær krise, blokade og omfattende ødeleggelser krever umiddelbar, uhindret hjelp og ansvarliggjøring for folkerettsbrudd. Kristiansand Arbeiderparti krever opphevelse av blokaden, økt støtte til humanitær hjelp og UNRWA, og at Norge arbeider internasjonalt for en varig tostatsløsning og uavhengig gransking av overgrep. Når det gjelder boikott, stiller Kristiansand Arbeiderparti seg på linje med LO-kongressen, og krever at Norge må iverksette en koordinert, målrettet og rettssikker politikk; økonomisk boikott som stanser import og offentlige kontrakter fra okkuperte områder; akademisk boikott som suspenderer formelle samarbeid og forskningsmidler med institusjoner som direkte støtter okkupasjonsstrukturer; og kulturell boikott som avlyser statlige kulturutvekslinger og offentlige støtteordninger inntil en reell fredsavtale foreligger. Tiltakene må utformes slik at humanitær handel og sivile kontakter ikke hindres, og de må være tidsbestemt og betinget av konkrete fremskritt mot en tostatsløsning med et fritt, sammenhengende og selvstendig Palestina. Norge må også arbeide for internasjonal koordinering, juridisk vurdering og klare kriterier for når boikotten kan oppheves. Kristiansand Arbeiderparti vil: At Norge skal gjennomføre økonomisk, akademisk og kulturell boikott av Israel inntil en reell fredsavtale legger til grunn en tostatsløsning med et fritt, sammenhengende og selvstendig Palestina forekommer.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises (dissens i styret).
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Mer treffsikker bistand, og en Nansen-pakke for Palestina

Norge har lenge vært en ledende bistandsaktør, og står i en unik posisjon både økonomisk og kompetansemessig for å demme opp for deler av reduksjonen i humanitær bistand som har preget verden de siste årene. Dette forutsetter at norsk bistand er tilstrekkelig, målrettet og treffsikker. I 2023 kom Sending-utvalgets anbefaling om en helhetlig gjennomgang av norsk bistand, for å sikre nettopp dette. Dersom bistandsmidlene fordeles på for mange ulike formål, minimeres også effekten av den. Utvalget foreslo videre å skille ut klimabistand som en egen del av bistandsbudsjettet, for å enklere kunne måle effektivitet og for å unngå at slike tiltak går på bekostning av den øvrige bistanden.

I dag brukes norsk bistand på en rekke gode formål. Samtidig faller mange av tiltakene utenfor det som med rimelighet kan omtales som humanitært utviklingsarbeid eller nødhjelp. Et premiss for norsk bistand bør være at pengene rettes dit de kan utgjøre størst mulig forskjell. Budsjettposter som klimafinansiering, statlige overføringer og inndekning av flykningutgifter, burde derfor skilles ut eller dekkes inn under andre budsjettposter. På den måten frigjøres flere midler til de som trenger bistanden aller mest, og man unngår at verdens fattigste må ta regningen for manglende prioriteringsevne. Å rydde opp i bistandsbudsjettet tilgjengeliggjør også midler til de mest pressende utfordringene vi nå står overfor.

Etter flere år med krig, blokade og ødeleggelse er Gaza blitt et symbol på menneskelig lidelse. Nesten 70 000 mennesker er drept, de fleste kvinner og barn. Over 80 prosent av bygninger og infrastruktur er ødelagt, og to millioner står uten hjem, vann, mat og helsehjelp. FN beskriver situasjonen som en humanitær katastrofe uten sidestykke. Samtidig har verdenssamfunnet i altfor lang tid stått på sidelinjen. Det holder ikke lenger å bare uttrykke bekymring – nå må handling følge ordene.

Norge må ta lederrolle i gjenoppbyggingen av Gaza. Da Stortinget vedtok Nansen-pakken for Ukraina, viste Norge at vi kan stå i front når et land rammes av krig og ødeleggelse. På samme måte må Norge nå ta initiativ til en Nansen-pakke for Palestina – et bredt og solidarisk løft for gjenoppbygging, rettferdighet og fred. Å sikre palestinerne rett til et verdig liv må bli et av hovedmålene for norsk bistand- og utenrikspolitikk i de kommende årene.

Kristiansand Arbeiderparti mener at:

- Det må etableres en Nansen-pakke for Palestina, med økt bistand, der Norge tar en lederrolle internasjonalt i gjenoppbyggingen av Gaza.
- Norge må øke bistanden til Palestina og bidra aktivt i gjenoppbyggingen av boliger, skoler, sykehus og kritisk infrastruktur.
- Bistand må gå direkte til sivile og gjenoppbygging av essensiell infrastruktur må skje uten israelsk kontroll eller innblanding.
- En umiddelbar og varig våpenhvile må respekteres – og gjenoppbyggingen av Gaza må starte som et resultat av våpenhvilen.
- Arbeidet med gjenoppbygging må kombineres med politisk press for en rettferdig fred, slutt på okkupasjonen og en tostatsløsning.

- At klimabistanden skilles ut som en egen kategori utenfor den ordinære bistanden, som over tid bør trappes opp til 0,3% av BNI, i tillegg til en-prosentsen til øvrige bistandsformål.
- Ha en helhetlig gjennomgang av norske bistandsmidler, og kartlegge områdene Norge bør satse størst i lys av svekkede bistandstiltak blant giverland globalt.
- At flyktningutgifter i Norge og direkte overføringer til stater tas ut av bistandsbudsjettet, og at bistanden kun skal rettes til formål utenfor norske landegrenser.

Styrets innstilling:	Styret støtter de fem første kulepunktene, men avviser de tre siste.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Erik Freuchen
-------------------------	----------------------

Uttalelse om Norges forhold til Europa og EU

Kristiansand Arbeiderparti mener norske interesser best fremmes ved å samarbeide tett med våre europeiske naboer, og mener Norge må ta initiativ til å starte prosessen for å bli fullverdig medlem av EU.

Vi anerkjenner at verden slik vi har kjent den, er fundamentalt endret. Forsvars- og sikkerhetssituasjonen, den pågående krigen i Europa, global konkurransekraft, så vel som natur- og klimakrisen, forutsetter felles ansvar og krever tett samarbeid og solidaritet i Europa.

Europa står i en ny geopolitisk situasjon, preget av økt usikkerhet og autoritære strømninger som utfordrer demokratiske verdier. Det er avgjørende at Norge fortsetter å videreutvikle sitt samarbeid med EU om å fremme demokratiske verdier og menneskerettigheter. Vi mener at et trygt og sterkt Norge forutsetter et solid europeisk fundament, der felleskap, solidaritet og demokrati står i sentrum.

Norges og Europas fremtidige konkurranseevne må sees i et globalt perspektiv, og forutsetter tett samarbeid og europeisk integrasjon. Industriell vekst, digitalisering og fornybar energi er blant de mange satsningene Norge og Europa deler, og som trygger vår fremtidige konkurranseevne og velferd. EU spiller også en helt sentral rolle i innsatsen for å håndtere klima- og naturkrisen.

Vi må erkjenne at vi har tatt steget inn i en ny tid definert av maktpolitikk. Ulike industripolitiske allianser og handelsbarrierer vil komplisere Norges og Europas forhold til omverdenen. Norge må sikre fortsatt tilgang og like vilkår i vårt viktigste eksportmarked (EU), men uten et fullverdig medlemskap risikerer vi å stå alene i handelskonflikter. Norge står overfor et veivalg: Enten forhandler vi alene mot mektige aktører og gjør det med svakhet, eller vi står sammen med EU og forhandler med styrke.

EU-spørsmålet handler også om solidaritet og et felles europeisk verdigrunnlag. EU er ikke bare et økonomisk prosjekt, men også et verdifellesskap bygget på demokrati, menneskerettigheter og rettsstatsprinsipper. Disse verdiene er under knallhardt press. Gjennom EU-medlemskap kan Norge stå sammen med likesinnede land for å forsvare disse verdiene og ta ansvar i fellesskap.

EU er et solidaritetsprosjekt med våre europeiske naboer. Som EU-medlem vil ikke Norge bare nyte godt av samarbeidet, men også kunne bidra aktivt i tråd med vår lange tradisjon for internasjonal solidaritet – til et sterkere europeisk fellesskap basert felles verdier.

Nåværende tilknytning gjennom EØS er en grunnstein i vår politikk, men tilknytning er ikke tilpasset dagens EU. Samtidig anerkjenner vi den demokratiske utfordringen med dagens EØS-tilknytning, der beslutninger som påvirker oss tas uten direkte norsk representasjon og stemmerett i EU-institusjonene – og uten at vi er knyttet til andre sentrale områder som forsvar, utenriks- og sikkerhetspolitikk, og handelspolitikk. Dette er områder av grunnleggende viktighet for Norge i årene som kommer.

Samtlige nordiske land, med unntak av Island og Norge, er alle EU-medlemmer. Dette gir en solid nordisk plattform, men understreker samtidig det faktum at Norge fortsatt står utenfor det europeiske fellesskapet.

Arbeiderpartiet har lang tradisjon for å sette retning for store samfunnsspørsmål. Norges tilknytning til EU er nettopp det, og det krever at vi setter en ny klar retning – pekende mot et Norge i Europa.

Kristiansand Arbeiderparti:

- Vil at Norge tar initiativ til å starte prosessen for å bli fullverdig medlem av EU.
- Vil at Norge sammen med EU står opp for våre felles verdier i et åpent og samarbeidende Europa.

- Vil at Norge skal kraftig trappe opp sin tilstedeværelse i EU. Selv om vi ikke er EU-medlem, skal vi bygge opp ressurser og prosesser som om vi er det. Vi skal ta del i sentrale EU-prosesser tidligere, også på teknisk og faglig nivå.
- Vil at Norge, i samarbeid med de nordiske EU-medlemmene, arbeider for å styrke en felles nordisk stemme i EU.
- Vil at Norge, som en integrert del av EUs indre marked gjennom EØS, skal styrke samarbeidet med EU i saker der vårt fravær fra EUs samarbeidsområder gjør oss sårbare.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas (dissens i styret)
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 33 - 2026



Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	-------------

EU-debatt på landsmøte 2027

De siste årene har vist behovet for et godt samarbeid mellom Norge og andre land. Vi har gjennomgått pandemi, svingninger i økonomien og raske politiske og teknologiske endringer som utfordrer fred, felleskap, og sikkerhet.

I 2027 vil det være 33 år siden folkeavstemningen om EU i 1994-medlemskap. Med tanke på myndighetsalder, så betyr det at det er en betydelig andel av befolkningen som ikke har hatt mulighet til å si sin mening om EU-medlemskap. Ingen som er født etter 1976 har hatt muligheten til å delta i en folkeavstemning om et norsk EU-medlemskap, og med tanke på hvor mye ting har endret seg på bare 10 år så bør vi være åpne for å ha en bred og god diskusjon om et mulig EU-medlemskap.

Ja, en EU-debatt kan bli en polariserende debatt. Men som parti kan vi bidra til en mer saklig og god debatt fremfor å prøve å stoppe mulige debatter om EU. Med tanke på at Europa må i stor grad tenke nytt om samarbeid (f.eks. militært, økonomisk og mer) i tiden fremover, så virker ikke status quo som et varig alternativ. Vi må bidra mer og på nye måter i samarbeidet vi har med Europa uansett om vi er et medlemsland eller et EØS-land.

Vi ser også en trend i Norge at flere blir usikre på sitt nei-standpunkt som en følge av usikkerheten og uroen som preger nyhetsbildet og våre liv. Det er også flere sentrale personer som fremmer at det er tid for å diskutere en ny samtale om Norges forhold til EU. Espen Barth Eide var nylig ute for å fortelle at han er åpen for en ny EU-debatt i Norge.

Tiden er inne for å ha en ny samtale i Norge om EU og en eventuell ny folkeavstemning!

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil sende inn et forslag til Arbeiderpartiets landsmøte 2027 om et ønske om en folkeavstemning om EU-medlemskap i nær fremtid.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas (dissens i styret)
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 34 - 2026



Forslagsstillere:	Trond Blattmann og Axel Gjellestad
--------------------------	---

Ny sikkerhetspolitisk virkelighet

Med President Trumps utenrikspolitikk har det oppstått en helt ny sikkerhetspolitisk situasjon for verdens vestlige demokratier, NATO, Europa og Norge.

Vi opplever en verdensorden hvor FN, Folkeretten og internasjonale avtaler settes til side etter det som fremstår som stormaktenes plutselige innfall. Trump truer Danmark med å annektere Grønland. Trumps uakseptable uttalelser og handlinger gjør at små nasjoners handlingsrom og selvråderett fremstår utfordret.

Donald Trump har truet med å ta USA ut av NATO, og vi opplever økende usikkerhet rundt hvilke betingelser som vil gjelde for at USA skal opprettholde sin sikkerhetsgaranti. Den tradisjonelle opplevelsen av NATO som en absolutt sikkerhet, gjelder ikke lenger.

Av NATOs 32 medlemsland er 23 også medlemmer i EU, Norge og åtte andre NATO-land står utenfor EU.

Den helt nye sikkerhetspolitiske situasjonen har aldri vært del av EU-diskusjonen, siden vårt forhold til EU primært har vært regulert gjennom handelsavtale EØS. I EU debatteres nå hvordan Europa og EU kan ta større ansvar for egen sikkerhet. Det er en diskusjon Norge ikke kan stille seg likegyldig til.

For en liten nasjon som Norge er det avgjørende for nasjonens sikkerhet at vi er med i en større allianse som kan gi både økonomisk og militær trygghet. Dette kan sikres på flere måter, men krever at vi har et grundig faktagrunnlag å fatte våre beslutninger på.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Sette ned et utvalg som vurderer hvordan Norges sikkerhet kan ivaretas i tillegg til NATO. Vi er usikre på om hjørnesteinene, den amerikanske sikkerhetsgarantien, fremdeles er til å stole på.
- Utrede muligheter, fordeler og ulemper med å knytte seg tettere til alternative Europeiske allianser, norsk EU-medlemskap ikke ekskludert.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstillere:	Cay Nordhaug og Kenneth Mørk
--------------------------	-------------------------------------

Forsvarsindustrien

Året 2026 har begynt dramatisk, med USAs militæraksjon mot Venezuela og med påfølgende press mot vår nære allierte Danmark for full amerikansk kontroll over Grønland. Samtidig som Europa utfordres militært av vår største nabo i øst, gjennom Russlands krigføring i Ukraina, og gjennom den hybridkrigføringen landet fører mot andre europeiske stater, reiser politikken til Trump-administrasjonen tvil om de sikkerhetspolitiske garantiene i Atlanterhavspakten.

NATOs og Norges forsvarsplaner for våre områder, kan på mange måter argumenteres for at mister sin gyldighet for hver uke som går, og er ikke lenger troverdige uten en god plan for hvordan norsk industri konkret skal bidra til å understøtte Forsvaret i fred, krise og krig. Revisjonen av Forsvarsindustriell strategi må på plass.

Norge skal opprettholde teknologiske fortrinn og yte bidrag til den forsvarsteknologiske og industrielle basen. Da må staten vise vilje til å ta risiko på langsiktig forskning og kontrakter, samt opprettholde sitt deleierskap i sektoren. Det statlige eierskapet i forsvarsindustrien er en avgjørende sikkerhetsfaktor.

Det er viktig at industrien gis rammer for endringene som kommer i kjølvannet av den situasjonen vi står opp i. Tilskudd til økt produksjonskapasitet som er gitt til Kongsberg Defence & Aerospace, Nammo AS og Chemring Nobel AS er bra. Vi trenger også små og mellomstore bedrifter som har teknologier og produkter, men som i dag ikke har gode nok vilkår. Innovasjon er avgjørende for at norsk forsvarsindustri skal være relevant i fremtiden. Det må satses mer på forskning og utvikling, og vi må også legge bedre til rette for også å skalere nye typer bedrifter. Alt dette må være i et langsiktig samarbeid mellom industri, Forsvaret og forskning.

Det trengs en betydelig økt produksjonskapasitet i Norge, men skal man oppnå målene trengs større forutsigbarhet for bedriftene, slik at de kan investere i egen produksjon og i sine leverandørkjeder. Når det gjelder langtidsplanen for forsvaret ønsker LO økning. Det er viktig at denne prioriteres og at ikke blir gjenstand for kutt i tider med vanskelige prioriteringer.

Anskaffelsesprosessene i Norge er utviklet i en tid med lite penger og god tid. I dag er situasjonen annerledes, og arbeidet med å sette fart må prioriteres høyere. Vi ser at handlingsrommet i EØS-avtalen benyttes i andre land. Handlingsrommet i EØS-avtalen benyttes i forhold til anskaffelser.

Flåteplanen åpner mange muligheter både for forsvarsindustrien og maritim næring. Standardfartøyene skal bygges i Norge og det må satses på eksport av disse fartøyene til andre land. Fregattanskaffelsen kan løfte norsk forsvarsindustri til et nytt nivå, men det er da viktig at forsvarsindustrielle forpliktelser fra Storbritannia er på plass når avtalen for fregattene signeres. Det må gjenkjøpsavtale være på plass. Tempoet i dette arbeidet må økes slik at norsk industri kan være konkurransedyktig på området.

Kristiansand Arbeiderparti ber regjeringen ha en mer offensiv holdning til forsvarsindustrien gitt den rådende situasjon.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Bygg flere anlegg, og få flere med på laget

Noe av det vakreste med Norge er den sterke frivillighetskulturen over hele landet. Norske kultur- og idrettstilbud bæres på skuldrene av tusener av frivillige ildsjeler i hele landet. Ildsjeler i alle aldre bruker av egen fritid for å skape fellesskapsarenaer der unge møtes på tvers av bakgrunn på samme lag. Den organiserte idretten skaper møteplasser, utvikling og god folkehelse. For mange unge er fotballen eller turnklubben der de for første gang opplever mestring og tilhørighet. En sterk frivillighet er nøkkelen til å bygge gode lokalsamfunn i hele Norge, og fyller en rolle hverken markedet eller det offentlige kan fylle.

Idretten er en av de viktigste arenaene for forebygging av utenforskap. Da må staten bidra til å bygge ned barrierer for deltakelse. Det offentliges viktigste oppgave er å sikre idretten gode rammer. Spillemidlene som fordeles fra overskuddet til Norsk Tipping er bærebjelken for finansiering av idretten. Denne ordningen tjener frivilligheten i Norge godt. Samtidig står idretten overfor flere utfordringer. Stadig flere familier har ikke råd til å betale for at barna kan delta. Sponsorinntektene i idretten har gått ned de siste årene, og idretten melder fra om mangel på frivillige. I 2024 rapporterte i tillegg 500 idrettslag at anleggskapasitet var en årsak til at de måtte avvise noen som ønsket å delta. Arbeiderpartiet mener derfor at det bør bevilges en anleggsmilliard over statsbudsjettet, i tillegg til spillemidlene, inntil kapasiteten er god nok.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At alle barn og unge skal ha tilgang på et gratis kultur- eller idrettstilbud.
- Bevare Norsk Tippings enerett, og videreføre spillemiddelordningen.
- Bevilge en milliard over statsbudsjettet til bygging og vedlikehold av idrettsanlegg, inntil anleggskapasiteten er tilstrekkelig for å sikre barn og unges deltakelse.
- Lovfeste full momskompensasjon for varer, tjenester og bygging av anlegg for frivilligheten.
- Øke bevilgningene til ordningen ekstrainsats for økt deltakelse i idretten.
- Sikre frivilligheten tilgang til gratis lån av offentlige bygg.
- At alle norske kommuner skal ha utstyrslager for utlån av sportslig utstyr, slik at flere har mulighet til å delta i organisert idrett.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Årsmøteforslag 37 - 2026



Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Bolig for alle!

I byer som Oslo, Stavanger og Trondheim øker leieprisene langt mer enn den generelle prisveksten i samfunnet. Hovedårsakene handler om lav boligbygging og høy konkurranse om boligene, kombinert med et skjevt maktforhold, i favør utleier. De største prisøkningene kommer som følge av at tidsbestemte kontrakter går ut, noe som gjør at utleieren står fritt til å forhandle med hvem de vil. Med høy etterspørsel og lavt tilbud på boligmarkedet i de store byene kan det føre til urimelig høye prisøkninger for en vanlig leietaker.

De fleste leietakere er unge i jobb uten egenkapital, lavtlønnede eller studenter. Alle er sårbare for betydelige prisøkninger, og risikerer å havne i en ond spiral der man hverken har råd til å spare opp for å kjøpe en egen bolig, eller betale husleie. AUF vil at alle skal ha et trygt hjem, uavhengig av livssituasjon, inntekt eller av inntekten til foreldrene dine. Da må vi ha et leiemarked som er ryddig og tilgjengelig for alle, med en ny og oppdatert husleielov som styrker leietakeres rettigheter.

Alle kan ikke bare leie, og samtidig viser LOs Fagarbeiderindeks for 2025 at en enslig helsefagarbeider kun har råd til 6 % av boligene til salgs i Norge, og under 1 % i store byer som Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim. I små og mellomstore byer har en helsefagarbeider råd til å kjøpe mellom 1 og 5 % av boligene. Unge fagarbeidere har derfor ikke råd til å bo i nærområdene der de jobber.

Dersom vi skal holde på eierlinjen i på boligmarkedet, og sikre at vi har nok arbeidskraft, må vi ha en boligpolitikk som gir unge en reell mulighet å komme seg inn på boligmarkedet. Da må man gi unge mulighet til å få startlån og styrke husbanken slik at de kan nå sitt samfunns mål.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Innføre en ny husleielov med styrket oppsigelsesvern og bedre beskyttelse mot ulovlige leieøkninger.
- Husleie skal kun justeres med konsumprisindeks hvert år, all den tid leieboere bor i samme boenhet.
- Leieboere skal ha rett på forlengelse av eksisterende leiekontrakt dersom utleieren skal fortsette å leie ut.
- Innføre et registerkrav for alle private utleiere slik at det blir lettere å føre kontroller for boliger som i dag leies ut.
- Opprette en nasjonal boligplan som tar for seg boligbehov i hele landet, Husbankens rolle og muligheten for en ikke-kommersiell boligsektor.
- Prioritere startlån med gode rammevilkår til unge og barnefamilier, og som et verktøy til å få folk fra å leie bolig til å eie bolig.
- Utrede for boplikt i områder med boligmangel

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Jama Philip Korn
-------------------------	-------------------------

Fattigdom fremjar ikkje integrering

Regjeringa har varsla ei omfattande omlegging av integreringspolitikken, med auka aktivitetsplikt og kutt i ytingar for flyktningar for å få fleire raskare i arbeid. Intensjonen om høgare sysselsetjing er forståeleg, men grepet tek i liten grad omsyn til dei faktiske barrierane mange møter i det norske arbeidslivet.

Ei rekkje studiar over mange år har dokumentert at personar med innvandrarbakgrunn møter diskriminering i rekrutteringsprosessar, sjølv når dei har same kvalifikasjonar som andre søkjarar. Dette gjer overgangen til arbeid vanskelegare, uavhengig av motivasjon og innsats. Når strukturelle hindringar i arbeidsmarknaden ikkje vert adresserte, vil reduksjon i ytingar i hovudsak føre til økonomisk press, ikkje raskare integrering.

Forslaget inneber òg ei uheldig forskjellsbehandling som vert auka av svingingar i økonomien. I periodar med låg etterspurnad etter arbeidskraft vil krava slå særleg hardt ut for nykomne, utan at dei reelt har fleire moglegheiter til arbeid. Dette skapar skeive rammer mellom grupper og over tid, og gjer integreringsløpet meir uforutseieleg.

Særleg vil personar med låg formell kompetanse verte hardt råka. Desse gruppene treng ofte lengre tid til språkopplæring, kvalifisering og tilpassing til norsk arbeidsliv. Å redusere den økonomiske tryggleiken i denne fasen aukar risikoen for fattigdom og marginalisering, noko som svekkjer føresetnadene for både deltaking og integrering. Fattigdom er ikkje eit verkemiddel som fremjar arbeid eller inkludering, men ein faktor som gjer vegen inn i arbeidslivet lengre og meir krevjande.

Regjeringa vert oppfordrar til å stanse dei presenterte planane og sette inn meir aktive grep mot diskriminering av utanlandske arbeidssøkjjarar i arbeidsmarknaden. Det er, slik integreringsmeldinga omskriv, naudsynt å stille opp for å stille krav. Det nye forslaget legg utilbørleg mykje av ansvaret på individet og bidreg ikkje til å minke samfunnsmessige barrierar.

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Alle skal ha et sted å sove

Fra 2021 har antallet hjemløse i Norge økt fra rundt 3200 til 4700 mennesker i 2025. Det var 645 familier med barn i midlertidige botilbud i 2024, nesten tre ganger så mange som i 2020. Mange barnefamilier med lav inntekt opplever ikke å ha råd til å betale for trygge og gode hjem.

Samtidig som leieprisene presser lavinntektsfamilier ut av byene, strekker ikke dagens bostøtteordning til. Stadig færre klarer å dekke tilstrekkelig del av leien sin med dagens bostøtte, og den tar ikke høyde for den spesielt høye prisveksten i byene. Kommunene er ikke rigget for å ta imot de som trenger det. Dermed er det mange som havner i gapet mellom det kommunale boligmarkedet og det private, og dessverre ikke har mulighet for å komme seg inn i verken av dem.

Hvis vi skal hjelpe dem som trenger det mest må vi både forbedre dagens bostøtteordning for å lette på pågangen til kommunale boliger, samt investere i kommunale boliger og jobbe for at de boligene som eksisterer får et nødvendig ansiktsløft.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Doble den statlige bostøtteordningen og sørge for at den følger boligprisutviklingen hvert år
- Bygge flere boliger for mennesker som sliter med rus og andre psykiske helseproblemer, og sikre flere nødboliger
- Oppfordre kommuner til å tilrettelegge for at de som leier kommunale boliger på sikt skal kunne eie boligen sin, gjennom «leie-til-eie».
- Opprette kommunale tomteselskap som kan frigjøre tomter for kommunale boliger og fremme sosial boligbygging.
- Øke statlige tilskudd til bygging av kommunale boliger.
- Sikre mer trygghet og forutsigbarhet for leietakere av kommunale boliger.

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Kai Steffen Østensen
-------------------------	-----------------------------

Ny budsjettmodell for Agder fengsel

Agder har et nytt fengsel fra 2020 med flere lokasjoner spredt utover regionen. Fengselet er et viktig bidrag i å følge opp straffedømte med mål om rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. Det er også viktige kompetansearbeidsplasser for innbyggere og kommuner.

Fengselet har et utstrakt samarbeid med videregående skole, opplæringskontorer, sykehus og kommunale helsetjenester. Det er også etablert en ny ungdomsavdeling på Evje det siste året, hvor barne- og ungdomstjenester samarbeider tett med Kriminalomsorgen.

Til tross nye bygg og gode fasiliteter sliter Agder fengsel med den økonomiske situasjonen. Det skyldes en omlegging av budsjettmodellen til Kriminalomsorgen i Sørvest, hvor Agder har kommet dårligst ut. 8 år med ABE-kutt gir i dag alvorlige konsekvenser for Agder fengsel, og en budsjettmodell som ikke sikrer likeverdig fordeling eller bærekraftig økonomi, gjør det enda mer krevende. Nå varsler fengselet lokalt at de må kutte titalls millioner kroner i egne budsjettet. Budsjetter som allerede er stramme.

Kuttene vil medføre inngrep i tilbudet til innsatte, hvor mål om lengre utetid fra cellen og tilbud som skal styrke arbeidet med tilbakeføring etter soning, slik utdanning, aktivitet og verkstedtjenester er eksempler på. Alle gode initiativ står i fare for å kutte ned driften til det som kun er sikkerhetsmessig nødvendig. Slik er ikke situasjonen på andre fengsler, fordi de sitter igjen med mer penger i budsjettfordelingsmodellen. Det er en dypt alvorlig situasjon ved fengslet, noe også LO Agder og tillitsvalgte har påpekt. Det er helt nødvendig å gjøre om budsjettmodellen, slik at pengene fordeles bedre i Kriminalomsorgen.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Sikre Agder fengsels økonomiske situasjon for å styrke innholdet og tilbakeføringsarbeidet som skjer i fengselet.
- Endre på budsjettfordelingsmodellen i Kriminalomsorgen for å sikre en rettferdig, likeverdig og bærekraftig økonomi over hele landet.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	Kristiansand AUF
-------------------------	-------------------------

Felles rettighets- og myndighetsalder

Oppveksten er for mange vanskelig. Konsekvensene av å kjenne på utenforskap, aldri være god nok eller å ha færre muligheter enn andre kan være store. Det kan være mange faktorer som spiller inn på hvordan din oppvekst er og ditt liv videre blir. Mange kommer fra familier med trang økonomi, fra et annet land, har en annen hudfarge, religion eller legning enn majoriteten, og opplever utfordringer og diskriminering på dette grunnlaget. Samtidig er det en viktig faktor vi ofte glemmer når vi snakker om å skape like muligheter for alle uansett hvem de er. Det er når på året du er født.

Det å være født sent på året kan bringe med seg mange utfordringer. Vi organiserer samfunnet vårt på en måte som gir de av oss som er født tidlig på året en del fordeler sammenlignet med de av oss som er mindre heldige og er født sent på året. Vi kan se det i mye av statistikken, som viser at barn født sent på året gjør det dårligere i idrett, strever mer faglig, henvises oftere til PPT og har høyere risiko for å få en ADHD-diagnose. Det skaper skjevheter i hvilke muligheter den enkelte har, og hvilke valg man tar. Heldigvis utjevnes disse forskjellene vesentlig når man blir eldre. Ved inngangen til voksenlivet står barn i stor grad igjen med like kognitive evner, like lange utdanningsløp, lik sannsynlighet for partnerskap og familie, og tilnærmet like inntekter. Forskjellene jevner seg altså ut, men veien fram er mer krevende for de yngste.

Likevel kan konsekvensene av å føle at man ikke mestrer, ikke har like muligheter eller blir forskjellsbehandlet i tidlig alder sette langvarige spor, som vi vet er dumt for både enkeltmennesker og for samfunnet. Det er vondt å kjenne på at man ikke er inkludert, selv om man er ønsket, bare på grunn av tiden på året man er født. Det kan skje når alle vennene dine skal ut på byen, mens du ikke kan være med. Det kan skje ved en eventuell aldersgrense på sosiale medier, der alle vennene dine lager egne grupper og avtaler, men du er ikke på appen fordi du ikke er gammel nok. Det kan skje alle steder hvor det er en aldersgrense på en aktivitet, men som de ikke kan være med vennene dine på, fordi du var så uheldig å være født sent på året.

Det er grunnleggende urettferdig at du skal henge bakpå, først på skolen og fotballbanen, for å så ikke være inkludert når vennene dine skal på festival, se fotball på pub, ta lappen eller ut på byen. Mange argumenterer for at det får man tåle. Arbeiderpartiet mener at vi ikke skal tåle den urett som ikke rammer oss selv. Vi skal sørge for at alle har like muligheter uansett hvem de er, hvor de kommer fra, hvordan de ser ut, hvilken religion eller legning de har. Og når de er født på året.

Alle barn og ungdom i samme årskull blir stilt akkurat de samme forventningene og kravene gjennom en hel oppvekst, hvorfor skal man ikke ha de samme mulighetene og rettighetene? Alle skal kunne ha de samme mulighetene og rettighetene, være likestilte og oppleve at man er en del av fellesskapet, uansett når på året man er født. Fødselsdato skal ikke være et privilegium.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Øke fokuset, forskningen og bevisstheten rundt ulempene ved å være født sent på året for å finne gode tiltak som kan utjevne forskjellene.

- Sikre at alle som er født samme årskull får like rettigheter og muligheter samtidig, gjennom for eksempel se på muligheten for en felles rettighets- og myndighetsalder som gjelder fra 1. januar. Ekskludert seksuell lavalder.
- Vurdere tiltak som kan skape mer inkluderende, like og samlede kull.

Styrets innstilling:	Styret støtter kulepunkt 1 og 3, men avviser kulepunkt 2 (dissens).
Oversendes til:	Agder Ap.

Forslagsstiller:	AUF
-------------------------	------------

Fremtidens foreldrepermisjon

Norge er fortsatt et land med et for kjønnsdelt arbeidsliv. Det betyr at folk ikke får de samme mulighetene i livet og at likestillingen også i morgen må ta nye steg. Vi vet at når unge folk skal ut i arbeidslivet, tar arbeidsgiverne en risiko ved å ansette unge kvinner, fordi de statistisk har større sannsynlighet for å i løpet av de neste årene ta ut mer foreldrepermisjon enn det unge menn tar. Tydelig lovverk og fedrekvote har tatt oss langt i retning av å kunne bøte på denne utfordringa, men vi vet at dette skillet fortsatt får konsekvenser. Alle familier i Norge er forskjellige. En del av likestillingens mål er å se at folk planlegger familielivet ulikt, men bidra til at samfunnsretningen går mot mer reell frihet for alle. Det er viktig å gi foreldre en god mulighet til å bli kjent med barnet sitt uten at de må bekymre seg for inntekt. I dag er likevel tredelingen som sikrer dette under press. Konsekvensen av å fjerne fedrekvoten er at kvinner vil være den som er hjemme med barnet i enda større grad, og at menn får mindre mulighet til å være til stede i den første perioden i barnets liv. Da bør vårt svar være nye steg for alle sin mulighet til å ta foreldrepermisjon, og med det et klart nei til å ta steg tilbake.

Mange unge i etableringsfasen kjenner på en stor frykt for hvordan hverdagen skal gå opp dersom man skulle velge å få barn. Vi lever i en tid hvor vi er mer produktive enn noen gang, samtidig som timene av dagen man kan bruke på å være småbarnsfamilie blir mindre. Om vi for alvor skal ønske at flere unge velger å få barn, er det samfunnets oppgave og legge til rette for at det er mulig. Vi får ikke flere i arbeid av at småbarnsforeldre blir tvunget ut i deltidsstillinger og ulønna permisjon, for å få starten av familielivet til å gå opp. Da bør den sosialdemokratiske løsningen være å sørge for at alle har muligheten til en god start, uavhengig av økonomi, nettverk og geografi.

Nettopp fordi det er avgjørende å sørge for at mødre og fedre på lik linje kan gå på jobb, er det også avgjørende å sørge for at de på lik linje kan være hjemme i starten av sine barns liv. Vi aksepterer ikke et premiss om at likestillingen er et nullsumspill, hvor om en skal få mer så må noen andre få mindre. Derfor må en økning av hver foreldres kvote skje i sammenheng med en økning i det totale antall uker foreldre kan ta ut. Det er bra for foreldre, barn, likestillingen og hele samfunnet.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At foreldrepermisjonen fortsatt skal fordeles med lik kvote til mor og medforelder
- Øke foreldrepermisjonen til 15 måneder.
- At seks ukers permisjon i forbindelse med fødsel skal være forbeholdt begge foreldre, og at fødsel før termin ikke skal medføre avkortning av mors permisjonstid.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises (dissens i styret).
Oversendes til:	

Forslagsstiller:	Kai Steffen Østensen
-------------------------	-----------------------------

Bevaringsprogram for våre tre historiske skværriggere

Skoleskipet Sørlandet, Christian Radich og Statsraad Lehmkuhl er alle tre nasjonalskatter i sin betydning som skværriggere med historisk tyngde for sjøfartsnasjonen Norge. Skværriggerne er aktive seilskuter og gjennomfører blant annet utdanning av nødvendig kompetanse for morgendagens sjøfolk. En kompetanse vi trenger på norske hender i den sikkerhetspolitiske situasjonen vi er i.

Skværriggerne finansieres både gjennom gaver og skolebetaling, selv om det største bidraget kommer fra offentlig støtte. Dette er fordelt mellom lokale, regionale, samt overføringer på statsbudsjettet.

Det har de siste femten årene vært en tilbakevendende utfordring at man ikke har penger til å gjennomføre resertifisering av skværriggerne, og at det for lite penger til vedlikehold. I nyere tid har det blitt etablert en finansieringsmekanisme som pålegger skværriggerne å selv sette av penger til vedlikehold og resertifisering. Det er viktig for å sikre en sunn forvaltning av offentlige midler, samtidig som det gir en mer bærekraftig økonomisk modell.

Likevel er ikke overføringene store nok, uten at det går ut over driften av aktiviteten på skipene. Det foreslås derfor at det etableres et nasjonalt bevaringsprogram for de tre historiske skværriggerne i Norge. Formålet med bevaringsprogrammet er at det settes av tilstrekkelig med penger årlig for å sikre resertifiseringer og vedlikehold i tråd med internasjonale standarder og konvensjoner Norge er tilsluttet. Målet er at norsk sjøfartshistorie skal fortsette å seile med morgendagens sjøfolk om bord. Det vil gi trygghet for at viktig kompetanse er tilgjengelig i Norge.

Kristiansand Arbeiderpartiet vil:

At det etableres et nasjonalt bevaringsprogram på statsbudsjettet for de tre historiske skværriggerne i Norge, med formål å sikre overføringer for resertifiseringer og vedlikehold.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas.
-----------------------------	-------------------

Oversendes til:	Agder Ap.
------------------------	-----------